

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

4-6 Ekim 2024

Polat Renaissance, Yeşilköy - İstanbul

www.yenidoganhemsireligigunleri.org

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

SÖZLÜ BİLDİRİLER

4-6 Ekim 2024 / Polat Renaissance, Yeşilköy İstanbul

www.yenidoganhemshireligigunleri.org

S-01

Preterm Bebeklerde Taburculuk Sonrası Beslenme Problemleri ve Etkileyen Faktörler: Kesitsel Araştırma

Burcu Aykanat Girgin¹, Duygu Gözen², Sabiha Çağlayan³, Fatma Çarıkcı⁴

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi

²Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

³Bağcılar Medipol Mega Üniversite Hastanesi

⁴İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Giriş-Amaç: Bu araştırma düzeltilmiş yaşı 7 aydan küçük biberonla beslenen preterm bebeklerin problemleri beslenme semptomlarını ve etkileyen faktörleri değerlendirmek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Bu tanımlayıcı ve kesitsel araştırma, İstanbul-Türkiye’de 3. düzey yenidoğan yoğun bakım hizmeti veren özel bir üniversite hastanesinin yenidoğan yoğun bakım ünitesinden taburcu edilen 338 preterm bebek ve anneleri ile Mart 2023-Aralık 2023 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Araştırma verileri Preterm Bebek ve Ebeveynini Tanıtıcı Bilgi Formu ve Yenidoğan Beslenme Değerlendirme Aracı kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 22.0 paket programında değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra Mann Whitney U test, Kruskal Wallis test ve multivariate regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Örneklem kapsamına alınan preterm bebeklerin % 54.4’ü (n=184) erkek ve doğumdaki gestasyon yaş ortalaması 33.46±2.46 haftadır. Preterm bebeklerin düzeltilmiş yaş ortalamasının 11.69±7.17 hafta olduğu; araştırma sırasındaki düzeltilmiş yaş haftasına göre bebeklerin % 47.0’sinin (n=159) 0-2 ay, %32.2’sinin (n=109) ise 4-6 ay aralığında olduğu saptanmıştır. Preterm bebeklerin cinsiyetlerine göre NeoEAT- Bottlefeeding alt boyut ve toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Preterm bebeklerin gestasyon haftalarına göre NeoEAT-Bottlefeeding toplam puanlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği (p=0.001; p<0.01); çok erken preterm bebeklerin NeoEAT toplam puanlarının sınırda preterm ve geç preterm bebeklerden anlamlı düzeyde yüksek (p=0.016; p=0.001; p<0.05) ve sınırda preterm bebeklerin ölçek toplam puanının geç preterm bebeklerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Beslenme bozukluğu tanısı almış preterm bebeklerin NeoEAT-Bottlefeeding toplam ve alt boyut puanlarının tanı almayan preterm bebeklerden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır. Preterm bebeklerin gestasyon haftaları ile NeoEAT-Bottlefeeding ölçeği toplam puanı arasında negatif yönlü (gestasyon haftası arttıkça ölçek puanı azalan) istatistiksel olarak orta düzeyde anlamlı ilişki (r= -0.409; p=0.001; p<0.01) bulunmuştur. Multivariate regresyon analizinde çok erken preterm olmanın ve gastroözefageal reflü tanısı risk faktörlerinin NeoEAT-Bottlefeeding toplam ve tüm alt boyut puanlarını (p<0.01); moderate preterm olmanın ise NeoEAT-Bottlefeeding toplam (p=0.036) ve infant regulation alt boyut puanını (p=0.001) etkileyerek problemleri beslenme semptomlarına neden olduğu bulundu.

Tartışma ve Sonuç: Preterm bebeklerin taburculuk sonrası problemleri beslenme semptomlarını gestasyon haftası, düzeltilmiş yaş, beslenme bozukluğu tanısı faktörlerinin etkilediği saptanmıştır. Bu faktörler açısından riskli preterm bebeklerin belirlenerek taburculuk sonrası yakın takiplerinin yapılması beslenme problemlerinin kronikleşmesinin önlenmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: beslenme, beslenme problemi, preterm, taburculuk

S-02

Klasik ve Arp Müziğinin Prematüre Bebeklerde Konfor, Fizyolojik Parametreler ve Serebral Oksijenizasyon Üzerine Etkisi: Çok Kollu Randomize Kontrollü Çalışma

Sevinç Akkoyun¹, Fatma Taş Arslan², Tuğba Kaçmaz³

¹Selçuk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Konya, Türkiye

²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, Türkiye

³Selçuk Üniversitesi, Tıp Fakültesi Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Konya, Türkiye

Amaç: Çalışmanın amacı, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YYBÜ) yatan prematüre bebeklerde klasik ve arp müzik dinlemenin konfor, kalp tepe atımı, solunum sayısı, oksijen satürasyonu ve serebral oksijenizasyon üzerindeki etkisini belirlemektir.

Yöntem: Prospektif, tek merkezli, tek kör, 3 kollu, paralel gruplu, randomize kontrollü bir çalışmadır. Çalışma Türkiye’de bir üniversite hastanesinin YYBÜ’de Aralık 2022 ile Aralık 2023 tarihleri arasında yapıldı. Çalışmanın örneklemini klasik müzik grubu (n=28), arp müzik grubu (n=28) ve kontrol grubu (n=28) olmak üzere 84 prematüre bebek oluşturmaktadır. Klasik müzik veya arp müziği uygulaması haftada iki veya üç gün, farklı günlerde, günde 3 seans olmak üzere toplam 15 seans yapıldı. Klasik veya arp müziği, 30 dakika boyunca ve 50-55 dB arasında prematüre bebeklere dinletildi. Kontrol grubundaki prematüre bebeklere herhangi bir müzik uygulaması yapılmadı. Her seansta, klasik veya arp müziği dinletmeden önce fizyolojik parametreler, rSO2 ve konfor düzeyi değerlendirilip kaydedildi. Müzik uygulamaları bittikten sonra tekrar bebeğin fizyolojik parametreleri, rSO2 ve konfor düzeyi değerlendirilip kaydedildi. Veri toplama araçları olarak yenidoğan “Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Fizyolojik Parametre ve rSO2 Takip Formu” ve “Prematüre Bebek Konfor Ölçeği” kullanıldı. Verilerin analizinde, Kruskal Wallis H testi, grup ve zamana göre normal dağılıma uymayan verilerin karşılaştırılmasında Robust ANOVA testi kullanıldı ve çoklu karşılaştırmalarda Bonferroni Düzeltmesi kullanıldı.

Bulgular: Zaman ve grup etkileşimine göre klasik ve arp müzik grubunda konfor düzeyinin yüksek olduğu (p = 0.001), klasik müzik grubunda kalp atım hızı ve solunum hızının düşük olduğu (p = 0.001, p = 0.001), klasik müzik grubunda oksijen satürasyonu yüksek (p = 0.027) olarak belirlendi. Gruplara göre ortalama serebral oksijenasyon değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptandı (p = 0.001).

Sonuç: Klasik veya arp müziği prematüre bebeklerde konfor düzeyinin artmasında etkilidir. Klasik müzik ise prematüre bebeklerde kalp atım değeri, solunum sayısı ve oksijen satürasyonunun stabilizasyonu ve iyileştirilmesinde faydalıdır. Serebral oksijenizasyon üzerinde müziğin olumlu etkisi bulunamamıştır. YYBÜ’lerde prematüre bebeklerin bakımında klasik kullanılmaya başlanabilir ve bu bulguları doğrulamak için daha yüksek kalitede randomize kontrollü çalışmalara ihtiyaç vardır. Trial Registration No: NCT05647005

Anahtar Kelimeler: arp müziği, fizyolojik parametreler, klasik müzik, konfor, prematüre, randomize kontrollü çalışma, serebral oksijenasyon

S-03

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Çalışan Sağlık Profesyonellerinin Prematüre Bebeklerin Uykularının Korunmasına Yönelik Bilgi, Tutum, Uygulamalar ve Algılanan Engelleri: Kesitsel Çalışma

Fatma Taş Arslan¹, Sevinç Akkoyun²

¹Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya, Türkiye

²Selçuk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Konya, Türkiye

Amaç: Çalışmada, Türkiye’de yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YYBÜ) çalışan sağlık profesyonellerinin prematüre bebeklerin uykularının korunmasına yönelik bilgi, tutum, uygulamalar ve algıladıkları engellerin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipte olan bu çalışma, sosyal medya aracılığıyla çevrimiçi olarak Türkiye’de YYBÜ’de çalışan 104 sağlık profesyonelinin katılımı ile gerçekleştirildi. Verilerin toplanmasında “Tanıtıcı Bilgi Formu” ve “YYBÜ Sağlık Profesyonellerinin Prematüre Bebeklerin Uykularının Korunmasına Yönelik Bilgi, Tutum, Uygulama ve Algılanan Engeller Anket Formu” kullandı. Anket formu 4 bölüm olup, bilgi (14 soru), tutum (5 soru), uygulamalar (12 soru) ve algılanan engeller (14 soru) olmak üzere toplamda 45 sorudan oluşmaktadır. “Bilgi” bölümünden en az 14 puan en fazla 28 puan, “Tutum” bölümünden en az 5 puan en fazla 10 puan, “Uygulamalar” bölümünden en az 12 puan en fazla 24 puan ve “Algılanan engeller” bölümünden en az 14 puan en fazla 28 puan alınabilir. Yüksek puan bilgi, olumlu yönde tutum, uygulama ve algılanan engel düzeylerinin arttığını göstermektedir. Yanıtlar her soruya verilen puanların toplanmasıyla hesaplandı.

Bulgular: YYBÜ’de çalışan sağlık profesyonellerinin prematüre bebeklerin uykularının korunmasına yönelik bilgi, tutum, uygulama ve algılanan engel toplam puanları incelendiğinde bilgi puanı 27.10 ± 2.126 , tutum puanları 8.65 ± 0.942 , uygulama puanları 21.25 ± 2.139 , algılanan engeller puanları 26.98 ± 2.028 olarak belirlendi. Bilgi ve tutum arasında pozitif yönde, ($p = 0.003$), bilgi ve uygulamalar arasında pozitif yönde ($p = 0.005$), tutum ve uygulamalar arasında pozitif yönde ($p < 0.001$), tutum ve algılanan engeller arasında negatif yönde ($p < 0.001$), uygulamalar ve algılanan engeller arasında negatif yönde ($p = 0.005$) ilişki olduğu saptandı.

Sonuç: YYBÜ’de çalışan sağlık profesyonellerinin prematüre bebeklerin uykularının korunmasına yönelik bilgi, tutum, uygulama ve algılanan engel düzeyleri yüksek olarak belirlendi. Bilgi ve tutum düzeyleri, bilgi ve uygulamalar arasında pozitif yönde, tutum ve uygulamalar arasında pozitif yönde, tutum ve algılanan engeller arasında negatif yönde, uygulamalar ve algılanan engeller arasında negatif yönde ilişki olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: algılanan engel, bilgi, prematüre, tutum, uygulama, uyku, YYBÜ

S-04

Yenidoğan Beslenme Değerlendirme Aracı-Emzirme'nin Türkçe Versiyonunun Psikometrik Özellikleri

Burcu Aykanat Girgin¹, Duygu Gözen², Fatma Çarıkçı³, Yağmur Kul⁴

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi

²Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

³İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi

⁴Dr. Lütfü Kırdar Şehir Hastanesi

Giriş-Amaç: Emzirme sırasında sorun yaşayan bebeklerin erken dönemde belirlenmesi ve beslenme uzmanına yönlendirilmesi başarılı emzirmenin sürdürülmesi ve olası beslenme bozukluklarının erken dönemde tespiti için kritik öneme sahiptir. Ebeveynler tarafından değerlendirilen ölçüm araçlarının kullanılması ve sağlık profesyoneli ile iş birliği yapılması taburculuk sonrası erken dönem beslenme sorunlarının tanınması açısından önemlidir. Yenidoğan Beslenme Değerlendirme Aracı-Emzirme düzeltilmiş yaşı 7 aydan küçük sadece emzirilerek beslenen preterm ve term bebeklerin beslenme becerilerinin ve problemlerinin değerlendirilmesi, beslenme problemlerinin ve semptomlarının erken dönemde belirlenerek uzman desteğinin sağlanması, ebeveyn ve uzman iş birliği ile optimal beslenmenin sürdürülmesi ve beslenme bozukluğunun uzun dönemli etkilerinin önlenmesi amacıyla sağlık profesyonelleri ve ebeveynlerin iş birliği ile geliştirildi. Bu araştırma Yenidoğan Beslenme Değerlendirme Aracı-Emzirme Türkçe versiyonunun psikometrik özelliklerini değerlendirmek amacıyla metodolojik ve tanımlayıcı olarak gerçekleştirildi.

Yöntem: Bu metodolojik ve tanımlayıcı araştırma, düzeltilmiş yaşı 7 aydan küçük sadece emzirilerek beslenen 310 bebek ve anneleri ile Haziran 2023-Ocak 2024 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Veriler Anne ve Bebeği Tanıtıcı Bilgi Formu ve Yenidoğan Beslenme Değerlendirme Aracı-Emzirme aracılığı ile toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, madde analizleri, Cronbach alpha, test-tekrar test, bilinen grup karşılaştırması, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri testleri kullanıldı.

Bulgular: Yenidoğan Beslenme Değerlendirme Aracı-Emzirme ölçeği 6 faktörden ve 59 maddeden oluşmaktadır. Bu yapı ölçeğin toplam varyansının %48.047'sini açıklamıştır. Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, maddelerin faktör yüklerinin >0,30 olduğunu göstermiştir. Doğrulayıcı faktör analizi, uyum iyiliği ve karşılaştırmalı uyum indekslerinin 0,93 ile 0,95 arasında olduğu saptanmıştır. Ölçeğin toplam Cronbach alfa değeri 0.85'tir. Madde-toplam puan korelasyonları 0,30 ile 0,77 arasında değişmektedir ($p < 0,001$). Beslenme bozukluğu tanısı alan bebeklerin ölçek toplamı ve alt boyut puanları almanlara göre daha yüksekti ($p < 0,05$; $p < 0,001$). İki hafta ara ile uygulanan test-tekrar test değerleri arasında mükemmel uyum vardı (sınıflar arası korelasyon katsayısı= 0,904-1,000).

Sonuç: Yenidoğan Beslenme Değerlendirme Aracı-Emzirme 7 aydan küçük emzirilerek beslenen preterm/term bebeklerin beslenme sorunları belirtilerini ve oral beslenme becerilerini ebeveyn-sağlık profesyoneli işbirliği ile değerlendiren geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler: beslenme, değerlendirme, psikometrik, yenidoğan

S-05

Ventilatör Desteği Alan Preterm Yenidoğanlarda Sarmalama Yönteminin Bebeğin Konforuna Etkisi

Nuray Öner¹, Meryem Aydın²

¹Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Ana Bilim Dalı

Amaç: Bu çalışma ventilasyon desteği alan 28-37 gestasyon haftası aralığındaki preterm yenidoğanlarda sarmalama yönteminin bebeğin konfor düzeyine etkisini belirlemek amacıyla klinik, randomize kontrollü deneysel tasarımı olarak yapılmıştır. Araştırma Düzce Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Sağlık Bakanlığı Sakarya İl Sağlık Müdürlüğü Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Yenidoğan Ünitelerinde Ocak-Haziran 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini yapılan güç analizi sonucuna göre, araştırmaya dahil edilen iki araştıma merkezinde doğan ve takip edilen 62 bebek oluşturmuştur (31 bebek sarmalama grubu, 31 bebek kontrol grubu). Araştırmanın veri toplama sürecinde Anne ve Bebek Bilgi Formu, Preterm Bebek Fizyolojik Ölçüm Formu ve Prematüre Bebek Konfor Ölçeği kullanılmıştır. Kontrol grubunda yer alan yenidoğan bebeklere rutin klinik uygulamalar dışında herhangi bir uygulama yapılmayıp bebeklerden fizyolojik parametre ölçümleri alınmış ve PBKÖ uygulanmıştır. Deney grubundaki bebekler güvenli olarak sarmalanmıştır. İşlem sırasında PBKÖ ve preterm bebek fizyolojik ölçüm formu araştırmacı tarafından kaydedilmiştir. Çalışma verileri değerlendirilirken kategorik değişkenler için frekans dağılımı (sayı, yüzde), sayısal değişkenler için tanımlayıcı istatistikler (ortalama, standart sapma) verilmiştir. İki grup arasındaki farklılık için bağımsız örneklem t testinden, iki sayısal değişken arasındaki ilişkinin incelenmesi için pearson korelasyon testinden ve iki kategorik değişken arasındaki ilişkinin incelenmesi için ki kare testinden yararlanılmıştır. Anlamlılık için $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışma verileri incelendiğinde bebeklerin PBKÖ skorları açısından gruplar arası fark istatistiksel olarak bulunmuştur ($p < 0,05$). Buna göre, ventilasyon desteği sırasında sarmalanan grubun konfor düzeyinin kontrol grubuna kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Gruplar arasında ateş ölçümleri bakımından istatistiksel olarak anlamlı derecede bir farklılık bulunmamakta ($p > 0,05$) iken, gruplar arasında kalp tepe atımı sayısı, saturasyon ve solunum sayısı bakımından istatistiksel olarak anlamlı derecede bir farklılık bulunmaktadır ($p < 0,05$).

Sonuç: Ventilasyon desteği alan preterm yenidoğanların sarmalamanın bebeğin konforunu arttırdığı, KTA'nı düşürdüğü ve bebeğin konforunu arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Sarmalama yönteminin söz konusu pozitif etkileri nedeniyle yenidoğan hemşireleri tarafından uygulanması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar sözcükler: Bakım, bebek konfor düzeyi, prenatal, sarmalama, ventilasyon

S-06

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Yenidoğanın Geçici Takipnesi İle İzlenen Bebeklere Uygulanan Bakım Paketinin Noninvaziv Mekanik Ventilasyonda Kalış Süresi Ve Fizyolojik Parametrelere Etkisi

Esmâ Şeker¹, Güلزade Uysal², Duygu Sönmez Düzkaya³

¹Esenler Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi

²Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

³Tarsus Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

Araştırma yenidoğan yoğun bakım ünitesinde yenidoğanın geçici takipnesi ile izlenen bebeklere uygulanan bakım paketinin noninvaziv mekanik ventilasyonda kalış süresi ve fizyolojik parametrelerine etkisinin incelenmesi amacıyla yarı deneysel kontrol gruplu çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma Ocak 2023- Ekim 2023 tarihleri arasında Esenler Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi'nin Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde gerçekleştirilmiştir. Veriler "Veri Toplama ve Günlük İzlem Formu" ile toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 26.0 paket programı kullanılarak uygun istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir. Clinicaltrials.gov adresinden 30.01.2024 tarihinde Trial numarası (NCT06189989) alınmıştır.

Araştırmada bebeklerin tanıtıcı özellikleri gruplar arasında homojen dağılım göstermektedir ($p>0.05$). Yenidoğanın geçici takipnesi bakım paketi (girişim grubu) ve kliniğin rutin bakımı protokolü (kontrol grubu) uygulanan bebeklerin gruplar arası fizyolojik parametreleri, kan gazı sonuçları, beslenmeye geçiş süresi, kuvöz içi oksijen desteği alma süresi, mekanik ventilasyonda ve yoğun bakımda kalış süresi ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamsız bulundu ($p>0,05$). Girişim ve kontrol grubundaki bebeklerin grup içi ölçümleri karşılaştırıldığında; yoğun bakıma yatışta vücut sıcaklığı ortalamalarının bakımından 1 saat sonra ve NIV'den ayrıldıktan sonra göre daha düşük olduğu; solunum sayısı ortalamasının ise NIV'den ayrıldıktan sonra yoğun bakıma yatışta ve bakımından 1 saat sonra solunum sayısına göre daha düşük olduğu belirlendi ($p<0,05$). Girişim ve kontrol grubundaki bebeklerin grup içi ölçümleri karşılaştırıldığında; yoğun bakıma yatışta pH ve HCO₃ ortalamaları, NIV'den ayrılmadan hemen önce ve NIV'den ayrıldıktan 1 saat sonra göre daha düşük olduğu, yoğun bakıma yatışta PaCO₂, lactat, BEecf ortalamasının ise NIV'den ayrılmadan hemen önce ve NIV'den ayrıldıktan 1 saat sonra daha yüksek olduğu belirlendi ($p<0,05$). Grup içi ölçümlerde girişim grubunda kontrol grubuna göre solunum hızının 1.bakımdan 1 saat sonra düşerek daha hızlı düzeldiği ($p<0,05$), kan gazı lactat ve BEecf ortalamalarının ise NIV den ayrılmadan hemen önce ile NIV den ayrıldıktan 1 saat sonraki düşüşün daha iyi olduğu ($p<0,05$) belirlendi.

Sonuç olarak, yenidoğanın geçici takipnesi bakım paketinin fizyolojik parametreler ile mekanik ventilasyonda kalış süresine etkisinde olumlu sonuçların elde edilmesinden dolayı güvenle kliniklerde uygulanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Geçici takipne, Göğüs fizyoterapisi, Bakım paketi, Hemşire

Anahtar Kelimeler: Bakım paketi, Geçici takipne, Göğüs fizyoterapisi, Hemşire

S-07

Yenidoğan bebeklerde yakın kızılötesi spektroskopisi (NIRS) kullanımına yönelik yenidoğan hemşirelerinin farkındalık durumları

Hande Özgörü¹, Suzan Yıldız², Ebru Temizsoy³

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğirdir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Isparta/TÜRKİYE

²İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul/TÜRKİYE

³İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul/TÜRKİYE

Amaç: Yenidoğan hemşirelerinin preterm ve term yenidoğanlarda kullanılan yakın kızılötesi spektroskopisi cihazı (NIRS-Near-Infrared Spectroscopy) hakkındaki farkındalık durumlarını belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma; etik kurul, kurum izni ve yenidoğan hemşirelerinden araştırmaya katılım için dijital onam alınarak Mayıs - Temmuz 2024 tarihleri arasında, Neonatoloji Hemşireliği Derneğine kayıtlı 210 yenidoğan hemşiresi ile yürütülmüştür. Araştırma verileri "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "NIRS Cihazına Yönelik Farkındalık Formu" kullanılarak çevrimiçi anket ile toplanmıştır. NIRS cihazına yönelik farkındalık formu'nun 11 uzman görüşüyle Kapsam Geçerlilik Oranı (KGO) $\geq 0,78$ ve Kapsam Geçerlilik İndeksi (KGE) 0,88 bulunmuştur. Farkındalık düzeyi formdaki her doğru cevap için 1, yanlış cevap için 0 puan verilerek hesaplanmıştır. Veriler SPSS 22.0 (SPSS INC., Chicago, IL, USA) istatistik paket programı kullanılarak ortalama, standart sapma, yüzde, bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve post hoc (Tukey, LSD) kullanılarak analiz edilmiştir. Anlamlılık $p < 0,05$ olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmamızda yenidoğan hemşirelerinin çoğunluğu (%40,0) 26-30 yaş arasında, %94,3'ü kadın cinsiyetinde, %62,9'unun eğitimi lisans düzeyinde, %47,1'inin Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde (YYBÜ) çalışma süresi 0-5 yıl arasında, %62,4'ünün yenidoğan hemşireliği sertifikası yok ve %52,4'ü daha önce NIRS kullanmamıştır. Hemşirelerin NIRS farkındalık formundan alabileceği en düşük-en yüksek puan aralığı 0-36 arasında olup, aldıkları puan ortalaması $17,033 \pm 7,786$ olarak bulunmuştur. Bu değer, hemşirelerin orta düzeyde bilgi ve farkındalığa sahip olduklarını göstermektedir. Yaş ($p = 0,049$), eğitim durumu ($p = 0,000$), YYBÜ'nde çalışma yılı ($p = 0,007$), yenidoğan hemşireliği sertifikasına sahip olma durumu ($p = 0,006$) ve daha önce NIRS cihazı kullanma durumuna ($p = 0,000$) göre yenidoğan hemşirelerinin NIRS konusundaki bilgi ve farkındalık düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluşturduğu bulunmuştur.

Sonuç: Bu çalışmada yenidoğan hemşirelerinin NIRS konusundaki bilgi ve farkındalık durumunun orta düzey olduğu görülmektedir. NIRS konusundaki bilgi ve farkındalık düzeyi yaş, eğitim durumu, YYBÜ'nde çalışma yılı, yenidoğan hemşireliği sertifikasına sahip olma durumu ve daha önce NIRS cihazı kullanma durumundan etkilenmektedir. Yenidoğan hemşirelerinin NIRS konusundaki bilgi ve farkındalık düzeylerinin artırılması için NIRS cihazının kullanımı ve hemşirelik bakımına entegrasyonu hakkında düzenli eğitim programlarının verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel oksijenizasyon, Yakın kızılötesi spektroskopisi (NIRS), Yenidoğan hemşiresi, Yenidoğan

S-08

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinin Standartlara Uygunluğunun Prematüre Annelerinin Öz Yeterlilikleri İle Verilen Aile Merkezli Bakım Arasındaki İlişki

Erhan Elmaoğlu¹, İlknur Okay², Selin Aytemiz³

¹Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Kilis

²El Bebek Gül Bebek Derneği, İstanbul

³Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Kahramanmaraş

Amaç: Yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde prematüre bebeklere bakım verilen ünitelerin standartlara uygunluğu ve yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin verdikleri aile merkezli bakım ile annenin ebeveynlik öz yeterliliği arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel olarak yapılan bu çalışmada veriler 01 Nisan 2024 ile 30 Haziran 2024 tarihleri arasında toplandı. Türkiye geneli çocuğu yenidoğan yoğun bakım ünitesinde yatmış olan ebeveynler örnekleme dâhil edildi. Tahmini örneklem büyüklüğü en az 600 olarak belirlendi. Çalışma 769 prematüre ebeveyni ile tamamlandı. Araştırmada olasılıksız gelişigüzel örnekleme yöntemi ile veriler toplandı. Verilerin toplanması için Sosyodemografik Özellikler Bilgi Formu, Annenin Algıladığı Ebeveynlik Öz-Yeterlilik Ölçeği ve Yenidoğan Aile Merkezli Bakım Ölçeği kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin %54,7'sinin 31-40 yaş aralığında, %71,1'nin üniversite mezunu, %45,9'nun ev hanımı ve % 54,5'nin gelirinin gidere eşit olduğu belirlendi. Annelerin çocuk sayısının % 58,0'nin bir çocuğu olduğu, Çocukların %52,5'nin özel hastanede yattığı, %79,0'nin doktordan günlük bilgi aldığı ve %79,6'nın çocuklarının yaşadığı saptandı. Çalışmada prematüre bebeği yenidoğanda yatan ünitelerin %24,2'sinde süreçle ilgili bilgi verildiği, %70,8'inde emzirme hemşiresi bulunduğu, annelerin %83,9'unda yenidoğan ziyareti ile ilgili kısıtlama getirildiği, %59,5'inde anneye kanguru bakımı uygulandığı, %27,8'inde bebeği yenidoğanda yattığı süreçte hastanede yatılı olarak kalmasına imkân sağlandığı, annelerin %18,1'inde bebeğin gelişimi ve sakinleşmesi için uygulama (anne sesinin bebeğe dinletilmesi veya anneye ait herhangi bir kıyafetin bebeğinin yanına bırakılması) yaptığı ve bebeklerin taburcu edilirken %60,8'nin anne sütü ile beslendiği belirlendi. Çalışmada doktordan günlük bebeğin durumu hakkında bilgi alma, süreç ile ilgili bilgilendirme yapılanlar, emzirme hemşiresi bulunan klinikler, annenin yenidoğan ziyaretinde kısıtlama olmayanlar, beslemesini anne veya babaya yaptırılanlar, anneye kanguru bakımı yaptırılanlar, bebeğin gelişimi ve sakinleşmesi için uygulama yapılan klinikler, taburculuk öncesi ebeveynlere verilen bebek bakımı ile ilgili eğitim verilen ve bilgilendirme yapılan ebeveynler ile taburculuk sonrası bebeğin kurum tarafından takiplere çağırılanların diğerlerine göre algıladıkları ebeveynlik özyeterliliği ve aldıkları aile merkezli bakımın daha yüksek olduğu görüldü.

AAEÖYÖ'nin bakım verme prosedürleri faktörünün puan ortalamasının 7.09±1.08, rahatlatıcı davranışlar faktörünün 20.48±3.35, bebek tepkilerini okuma davranışları faktörünün 21.06±2.73, durumsal inançlar faktörünün 21.01±2.62 ve toplam puan ortalamasının 69.65±8.84 olduğu bulundu. YAMBÖ'nin itibar ve saygı faktörünün puan ortalamasının 3.75±0.96, bilgi paylaşımı faktörünün 3.52±1.06, bakıma katılma faktörünün 3.43±1.20, aile ile işbirliği faktörünün 3.33±0.96 ve toplam puan ortalamasının 3.33±0.96 olduğu saptandı. Çalışmada standart bakım algıları 30 puan üzerinden 22,44±2.56 olduğu belirlendi. AAEÖYÖ ile YAMBÖ arasında pozitif yönde ilişki olduğu bulundu.

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

Sonuç: Çalışmada klinikte emzirme hemşiresinin bulunması, annenin ziyaret kısıtlamasının olmaması, süreç hakkında bilgilendirmelerin yapılması, kanguru bakımının uygulanması, bebeğin gelişimi veya sakinleşmesi için yapılan uygulamaların varlığı, taburculuk öncesi ebeveynlere verilen bebek bakımı ile ilgili eğitim ve bilgilendirmelerin yapılması ile taburculuk sonrası kurumun bebeği takibe çağırması ebeveyn özyeterliliği ve verilen aile merkezli bakımı olumlu etkilediği görüldü. Çalışmaya katılan prematürelere annelerin algıladıkları ebeveynlik düzeylerinin yüksek olduğu verilen aile merkezli bakımın orta düzeyin üzerinde olduğu görüldü. Bakanlık tarafından belirlenen standartlar ebeveyn özyeterliliğinde, aile merkezli bakımda rol oynadığı görüldü yani standartlar bebeğin gelişiminde ve çocuk bağlanmasında etkili olacağını belirtebiliriz. Çalışmada katılımcıların çoğunluğunun bebeklerinin özel hastane olduğu için özel hastanelerin standartlara uyumun daha az olduğunu belirtebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Aile Merkezli Bakım, Ebeveynlik Özyeterliliği, Prematüre, Standartlar

AuthorToEditor: Çalışmamızı değerlendirdikleriniz için çok teşekkür ederiz.

4-6 Ekim 2024 / Polat Renaissance, Yeşilköy İstanbul

www.yenidoganhemsireligigunleri.org

S-09

6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremini Yaşayan Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Hemşirelerinin Deprem Stresi İle Baş Etme Stratejileri Ve Karşılanamayan Bakım Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Selin Aytemiz¹, Selver Güler², Zerrin Çiğdem³

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Kahramanmaraş

²Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Kilis

³Topkapı Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremini yaşayan yenidoğan yoğun bakım ünitesi hemşirelerinin deprem stresi ile baş etme stratejileri ve karşılanamayan bakım arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma Eylül 2023-Haziran 2024 tarihleri arasında Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ve Elâzığ illerinde yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan ve depremi yaşayan 600 hemşireyle yapılmıştır. Veriler etik kurul izni alındıktan sonra, veri toplama araçları ile google forms aracılığıyla whatsapp ve mail üzerinden çevrimiçi olarak toplanmıştır. Çalışma anket formu üzerinden tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte yapılmıştır. Veriler SPSS 25.0 istatistik programında değerlendirilmiştir ve $p < 0,05$ istatistiksel anlamlılık seviyesi seçilmiştir. Verilerin toplanması için Sosyodemografik Özellikler Bilgi Formu, Deprem Stresiyle Baş Etme Ölçeği (DSBÖ) ve Karşılanamayan Bakım Anketi Pediatrik Formu kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonucunda hemşirelerin %74'ü kadın, %42,3'nün 30 yaş üstü, %57,8'nin lisans mezunu ve %54,3'nün evli olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin %17,2'si Adana, %15,0'i Kahramanmaraş ve %11,2'si Gaziantep ilinde depremi yaşamışlardır. Hemşirelerin %60,7'si kurumdan afet eğitimi almadığı ve %74'ünün afet tatbikatına katılmadığı belirlenmiştir. Depremden sonra; %43,2'si profesyonel (psikiyatrist/psikolog) destek aldığı, %40,5'i sigaraya ve %8,5'inin alkol kullanmaya başladığı saptanmıştır. Hemşirelerin %4,5'i depremde göçük altında kaldığı, %63,7'si herhangi bir yakınına veya evcil hayvanını kaybettiği, %6,3'ü depremde yaralanma/sakatlık/uzuv kaybı yaşadığı, %36,2'si depremde sonra 0-24 saat içinde çalışmaya başladığı ve %6,0'sinin depremde evinin yıkıldığı belirlenmiştir.

DSBÖ en yüksek puan ortalaması sırayla; "Dini Baş Etme" alt boyutu "16,62±2,74" puan, "Olumlu Yeniden Değerlendirme" alt boyutu puan "17,85±3,31" puan ve "Sosyal Destek Arama" alt boyutu "13,25±1,97" puan olduğu belirlenmiştir. DSBÖ verilen "Dini Baş Etme" alt boyutu cevapları incelendiğinde; "Dua ederek rahatlamaya çalışırım", "Kendimi Allah'a emanet ederim" ve "Ölümden kaçılmaz diye düşünürüm" maddelerine en yüksek puan verdikleri saptanmıştır.

Karşılanamayan Bakım Anketi Pediatrik Formu en yüksek puan ortalaması sırayla; "Materyal Kaynaklı" alt boyutu "9,44±2,76" puan, "İletişim Kaynaklı" alt boyutu "14,40±4,42" puan ve "Çalışan Kaynaklı" alt boyutu "9,86±2,91" puan olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin en az karşıladıkları bakımların sırasıyla; "Refakatçi tarafından yapılan uygulamaları değerlendirme", "Çocuk ve ailesi ile taburculuk planı ve evde bakıma ilişkin görüşme" ve "Hasta ve aile eğitimi" olduğu belirlenmiştir. Karşılanamayan Bakım Anketi Pediatrik Formu "Materyal Kaynaklı" alt boyutu cevapları incelendiğinde "Gerektiğinde ilaçların mevcut olmaması", "Ekipmanlara/prosedürlere/politikalara aşına olmama" ve "Gerektiğinde araç gereçlerin/ekipmanların (infüzyon pompası, cerrahi aletler) mevcut olmaması" en yüksek puan ortalamaları aldığı belirlenmiştir.

Çalışmada Karşılanamayan Bakım Anketi "Çalışan Kaynaklı" alt boyutu ile DSBÖ "Dini Baş Etme" alt boyutu arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,05$) ve zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Karşılanamayan Bakım Anketi "İletişim ve Materyal Kaynaklı" alt boyutları ile DSBÖ "Olumlu Yeniden Değerlendirme" ve "Sosyal Destek Arama" alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olmadığı ($p > 0,05$) saptanmıştır.

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

Sonuç: Afetler oluşmadan önce hastanelerde YYBÜ'ne özel afet planı, afet eğitimi/tatbikatı ve birden fazla acil durum ekipleri oluşturulmalıdır. Hemşirelere multidisipliner bir yaklaşımla afetlerden önceki/sonraki süreçlerde psikolojik sağlıklarını desteklemek için psikoeğitim, dini/manevi destek ve danışmanlık hizmetleri verilmelidir. Deprem sonrası YYBÜ'de çalışan hemşirelerin daha kapsamlı ve bütüncül bir hemşirelik bakımı uygulayabilmesi için malzeme, ekipman, personel, hemşire eksikliği ve iletişim sorunları gibi iş verimliliğini etkileyecek stresör faktörlerinin azaltılması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kahramanmaraş Depremi, Yenidoğan Hemşiresi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Karşılanamayan Bakım, Deprem Stresi İle Baş Etme

4-6 Ekim 2024 / Polat Renaissance, Yeşilköy İstanbul

www.yenidoganhemshireligigunleri.org

S-10

Covid-19 Pandemisi Döneminde Bebeği Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Yatan Annelerin Stres ve Anksiyete Düzeylerinin Belirlenmesi

Dilek Şayık¹, Özlem Mumcu², Ayfer Açıkgöz³

¹McGill University, Ingram School of Nursing, Canada

²Eskişehir Şehir Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Eskişehir

³Osmangazi Üniversitesi, SBF, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Eskişehir

Amaç: Covid-19 Pandemisi döneminde herhangi bir sebeple bebeğin hastaneye yatırılması ve anne ve bebeğin ayrı kalması bir stres kaynağı olabilmektedir. Araştırma, pandemi döneminde bebeği yenidoğan yoğun bakım ünitesinde (YYBÜ) yatan annelerin stres ve anksiyete düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Yöntemler: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma, 14 Mayıs – 14 Haziran 2020 tarihleri arasında Eskişehir ilinde bulunan bir hastanenin YYBÜ’nde bebeği yatan 105 anne ile tamamlandı.

Bulgular: Katılımcıların yaşları 18 ile 42 arasında değişmekte olup, yaş ortalamaları 29.63 ± 5.78 'tür. Bebeklerin %54.3'ünün (n=57) doğduktan hemen sonra YYBÜ'ne yatışının yapıldığı ve ortalama 7.61 ± 15.18 gün YYBÜ'ne yatmakta oldukları belirlendi. Araştırmada pandemi döneminde annelerin orta düzeyde stres (NICU Anne-Baba Stres Ölçeği 3.48 ± 0.99) ve anksiyete (PSAS Ölçeği puanı 82.07 ± 21.41) yaşadıkları saptandı. PSAS Ölçeği ile NICU Anne-Baba Stres Ölçeği arasında önemli düzeyde pozitif yönlü bir ilişki saptanmıştır ($p=0.003$; $r=0.290$).

Sonuç: Çalışmada, pandemi döneminde bebeği YYBÜ'ye yatan annelerin stres ve anksiyete düzeyinin azaltılması için, bebeği ile birlikte geçireceği sürenin artırılması gerektiği ve bebeği hakkında bilginin hem doktor hem de hemşire tarafından verilmesi gerektiği bulundu.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, COVID-19 pandemisi, stres, yenidoğan yoğun bakım ünitesi

S-11

Preterm Bebeklerde Farklı Besleme Yöntemlerinin Emzirmeye Geçiş Süresi, Emme Başarısı Ve Anne-Bebek Bağlanma Üzerine Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma

Sibel Küçükkoğlu¹, Şükran Karagözlü², Sevil Özkan¹, Saime Sündüs Uygun³

¹Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Konya

²Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi

³Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Amaç: Çalışma preterm bebeklerde farklı iki besleme yöntemi olan “enjektör ile beslenme” ve “parmak ile beslenme” nin emzirmeye geçiş süreci, emme başarısı ve anne-bebek bağlanma sürecine etkisini belirlemek amacıyla Randomize Kontrollü olarak gerçekleştirildi.

Yöntem: Paralel grup randomize kontrollü deneysel tasarımda olan bu çalışma, Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi’nde yürütüldü. Araştırmanın verileri Mayıs 2023-Haziran 2024 tarihleri arasında çalışma kriterlerini karşılayan 40 yenidoğandan toplandı. Yenidoğanlar girişim (n=20) ve kontrol (n=20) gruplarına randomize olarak atandı. Veri toplama aracı olarak “Preterm Tanıtıcı Bilgi Formu”, “Preterm Bebek İzlem Formu” ve “LATCH Emzirme Tanılama Ölçüm Aracı” ve Anne Bebek Bağlanma Ölçeği kullanıldı. Girişim grubundaki yenidoğanlar üç gün boyunca en az üç beslenme periyodunda parmakla beslenme yöntemi ile beslendi. Kontrol grubu rutin uygulama olan enjektörle beslendi. Araştırma öncesinde etik kurul izni, kurum izni ve ebeveynlerden bilgilendirilmiş onam alındı.

Bulgular: Çalışma sonucunda her iki grupta yer alan preterm bebeklerin tanıtıcı özellikler açısından benzer özellik gösterdiği belirlendi ($p>0.05$). Preterm bebeklerin taburculuğa kadar olan süredeki değişkenler (tüpün çıkarılma süresi ve kilosu, oral beslenmeye geçiş kilosu ve süresi, tam oral beslenmeye geçiş kilosu ve postnatal günü, taburculuktaki kilosu ve postnatal günü) açısından da her iki grubun benzerlik gösterdiği saptandı ($p>0.05$). Çalışma sonucunda fizyolojik parametrelerden solunumun zaman etkisinin gruplar arasında anlamlı fark oluşturduğu belirlenmiştir. Ayrıca beslenme miktarı ($F=18,913$ $p<0,001$ $n_2=0,332$), emzirme başarısı ($F=80,477$ $p<0,001$ $n_2=0,679$) ve bağlanma ($F=60,639$ $p<0,001$ $n_2=0,615$) açısından gruplar arasında “zaman etkisinin” önemli olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Çalışma sonucu farklı besleme yöntemlerinin bebeğin kilosu ve taburculuk süreci üzerinde etkili olmadığını, ancak besin miktarı, emzirme başarısı ve bağlanma düzeyi üzerinde zaman etkisinin önemli olduğunu göstermiştir. Alternatif besleme yöntemlerinin etkisinin geniş gruplarla yapılacak deneysel çalışmalarla ortaya konulması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü, Emme başarısı, Enjektörle beslenme, Parmakla besleme, Prematüre.

S-12 Term Yenidoğanlara İlk Emzirmeye Başlamada Uygulanan Anne Sütü Koklatma ile Tattırma ve Koklatma Uygulamasının Emme Başarısı ve Erken Dönem Beslenme İpuçlarına Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma

Tuğba Can¹, Sibel Küçükkoğlu²

¹Konya Şehir Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Konya

²Setçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Konya

Amaç: Bu çalışma doğum sonrası ilk kez emzirmeye başlanan term yenidoğanların iki farklı yöntem olan anne sütü koklatma ile anne sütü tattırma ve koklatmanın emme başarısı ve erken dönem beslenme ipuçları üzerine etkisinin karşılaştırılması amacıyla randomize kontrollü olarak deneysel tasarımda yapıldı.

Yöntem: Çalışmanın verileri Temmuz 2022-Eylül 2022 tarihleri arasında Konya Şehir Hastanesi'nde doğan Obstetri kliniğine alınan term ve sağlıklı 72 yenidoğandan toplandı. Çalışmada bebekler randomize olarak üç gruba ayrıldı. Çalışmada hemşire ve araştırmacı tarafından üçer ölçüm yapılarak veriler toplandı. Müdahale grubunda yer alan bebeklere doğumdan sonra ilk üç emzirme öncesinde anne sütü koklatma yöntemi (Anne Sütü Koklatma Grubu: 24), anne sütü tattırma ve koklatma yöntemi (Anne Sütü Koklatma ve Tattırma Grubu: 24) uygulandı. Kontrol grubunda ise rutin uygulama ile emzirmeye (Kontrol Grubu: 24) devam edildi. Çalışmada veri toplama aracı olarak Anne Tanıtıcı Bilgi Formu, Erken Dönem Beslenme İpuçları Ölçeği (EDBİ) ve Emzirme Tanılama ve Değerlendirme Ölçeği (LATCH) kullanıldı. Verilerin analizinde tanımlayıcı testler, Shapiro-Wilk normallik testi, Kruskal Wallis H testi, Ki-kare testlerinden Pearson kare ve Fisher exact testi, Karışık düzen varyans analizi ANOVA kullanıldı. Çalışmada güç ve etki büyüklüğü hesaplandı. İstatistiksel anlamlılık 0,05 olarak kabul edildi.

Bulgular: Çalışma sonucunda LATCH ölçek puan ortalamasının birinci ve ikinci ölçümde gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark göstermediği ($p>0,05$), üçüncü ölçümde ise kontrol grubu LATCH puan ortalamasının müdahale gruplarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde düşük olduğu belirlendi ($p<0,05$). EDBİ ölçeği puan ortalaması birinci ve ikinci ölçümde gruplar arasında benzerlik gösterirken ($p>0,05$), üçüncü ölçümde ise kontrol grubu EDBİ ölçeği puan ortalaması diğer iki gruptan istatistiksel olarak düşük olduğu belirlendi ($p<0,05$).

Sonuç: Sonuç olarak emzirmeye başlanan term yenidoğanlarda anne sütü kokusunun ve tadının erken dönem beslenme ipuçlarının görülme sıklığını arttırdığı ve emzirme başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğu saptandı. Her iki yönteminde ucuz, pratik ve kullanım kolaylığı göz önüne alındığında yenidoğanların ilk emzirmeye başladığı süreçte önemli bir destek olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne sütü, beslenme ipuçları, emzirme başarısı, hemşirelik, koku ve tat, yenidoğan

S-13

Yenidoğan yoğun bakım ünitesindeki bebeklerin ebeveynlerinin psikososyal semptomlarının bağlanma üzerine etkisi

Tuğba Kaçmaz¹, Fatma Taş Arslan²

¹Selçuk Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Yenidoğan Bilim Dalı, Konya

²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Konya

Amaç: Bu çalışmada, yenidoğan yoğun bakım ünitesindeki yüksek riskli bebeklerin ebeveynlerinin psikososyal semptomlarının bağlanma üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlandı.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişkisel tasarımda olan bu çalışma 114 ebeveynle yürütüldü. Veriler Konya Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi (SÜTFH) ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi (NEÜTFH) Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde (YYBÜ) yatan bebeklerin ebeveynleriyle Kasım 2023-Nisan 2024 tarihleri arasında toplandı. Verilerin toplanmasında Ebeveyn ve Yenidoğan Bilgi Formu, Anne-Baba Stres Ölçeği: Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (Parental Stressor Scale: Neonatal Intensive Care Unit -PSS: NICU), Beck Depresyon Envanteri (BDI), Durumluk Sürekli Kaygı Envanteri (State Trait Anxiety Inventory-STAI), Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (Multidimensional Scale of Perceived Social Support-MSPSS) ve Anne Bebek Bağlanma Ölçeği (ABBÖ) kullanıldı. Veriler IBM SPSS V23 ile analiz edildi.

Bulgular: Çalışmada ebeveyn yaş ortalaması 29,18±5,95 olup, ebeveynlerin %80,7'sini anneler oluşturdu. Çocuk sayısı ortalaması 1,98 iken gebelik sayısı ortalaması 2,2'dir. PSS: NICU puan ortalaması 110,88±33,84, MSPSS genel puan ortalaması 69,12±14,75, STAI-1 puan ortalaması 47,32 ±8,56, STAI-2 puan ortalaması 47,6±7,87, BDI puan ortalaması 14,54±9,52, ABBÖ puan ortalaması ise 3,48 ±40 olarak belirlendi. PSS: NICU toplam puanı (r=0,278 p=0,003) ve BDI puanı (r=0,252) p=0,007 ile ABBÖ puanı arasında negatif yönde zayıf anlamlı bir ilişki olduğu görüldü.

Sonuç: Ebeveyn stresi ve depresyonu bebek bağlanmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Yenidoğan hemşirelerinin, ebeveynlerin psikolojik durumlarını belirlemesi ve izlemesi yanı sıra aile merkezli bakım kapsamında ele alması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, ebeveyn, hemşire, psikososyal semptomlar, yüksek riskli yenidoğan

AuthorToEditor: Bu çalışma aynı zamanda yüksek lisans tezi olarak, BAP destekli yürütülerek Yök teze başarılı şekilde yüklenmiştir.

S-14 Sağlıklı Yenidoğanlarda Hepatit B Aşı Uygulaması Sırasında Kullanılan Cenin Pozisyonu, ShotBlocker ve Kombine Cenin Pozisyonu + ShotBlocker Yöntemlerinin İşlem Ağrısına Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma

Esra Öztürk¹, Aynur Aytekin Özdemir²

¹Sancaktepe Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

²İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İstanbul

Amaç: Bu araştırma, Hepatit B aşı uygulaması sırasında uygulanan cenin pozisyonu, ShotBlocker ve kombine cenin pozisyonu + ShotBlocker yöntemlerinin yenidoğanın ağrı düzeyi, ağlama süresi ve işlem süresi üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Çalışma, İstanbul'da bir devlet hastanesinin doğum sonu kliniğinde Şubat 2023-Ekim 2024 tarihleri arasında paralel gruplarda randomize kontrollü deneysel tasarımda yapıldı. Araştırmanın örneklemini çalışmanın yapıldığı tarihler arasında klinikte yatan ve araştırma grubu seçim kriterlerine uyan 144 yenidoğan oluşturdu. Örneklem büyüklüğü için yapılan güç analizinde 0.05 anlamlılık seviyesinde, 0.95 güven aralığında ve 0.544 etki büyüklüğü ile araştırmanın gücünün 0.99 olduğu belirlendi. Araştırmada yenidoğanlar bloklu randomizasyon ile kontrol (n=36), ShotBlocker (n= 35), cenin pozisyonu (n= 36) ve kombine cenin pozisyonu+ ShotBlocker (n= 35) gruplarına atandı. Bloklu randomizasyonda cinsiyet (kız, erkek), doğum ağırlığı (2500-3000gr, 3001-3500 gr, 3501 gr ve üzeri) ve doğum şekli (vajinal, sezeryan) değişkenleri kullanıldı. Hepatit B aşı uygulaması, aynı hemşire tarafından yenidoğanların sol bacak vastus lateralis kas bölgesine ve kliniğin rutin prosedürlerine göre yapıldı. Kontrol grubundaki yenidoğanlara aşılama sırasında klinik prosedürlerden farklı bir uygulama yapılmadı. ShotBlocker grubundaki yenidoğanlarda hemşire, işlem bölgesine Shotblocker aracını yerleştirdi, yenidoğanın cildine 20 sn boyunca hafif basınç uyguladı ve ardından aracın merkezindeki açıklıktan aşığı uyguladı. Cenin pozisyonu grubundaki yenidoğanlara işlemden bir dk önce ikinci bir hemşire tarafından alt ve üst ekstremiteleri sağ lateral fleksiyon pozisyonunda ve orta hatta tutularak cenin pozisyonu verildi. Uygulayıcı hemşire, cenin pozisyonundaki bebeğe aşığı uyguladı, ardından bebek bir dk daha cenin pozisyonunda tutuldu. Kombine cenin pozisyonu + ShotBlocker grubundaki yenidoğanlara enjeksiyondan bir dk önce ikinci bir hemşire tarafından cenin pozisyonu verildi. Uygulayıcı hemşire, işlemden 20 sn önce ShotBlocker aracını işlem bölgesine yerleştirdi ve basınç uyguladı; ardından ShotBlocker'ın merkezindeki açıklıktan aşı enjeksiyonunu yaptı. ShotBlocker ciltten uzaklaştırıldı, yenidoğanlar işlem sonrası bir dk daha cenin pozisyonu almaya devam etti. Veriler "Yenidoğan ve Ebeveyn Tanıtıcı Bilgi Formu", "İzlem Formu" ve "Yenidoğan Bebek Ağrı Ölçeği (NIPS)" ile toplandı. Veriler, SPSS 25.0 paket programında yüzdeler dağılımlar, ortalama, standart sapma, ki-kare testi, varyans analizi, etki büyüklüğü, güven aralığı ve PostHoc ileri analizler kullanılarak yapıldı. Araştırmanın yapılabilmesi için etik onay, resmi izin ve ailelerden aydınlatılmış onam alındı.

Bulgular: İşlem sırası, işlemden 1 dk sonra ve 5 dk sonrasında üç girişim grubundaki yenidoğanların ağrı düzeyinin kontrol grubundan daha düşük olduğu bulundu ($p<0.05$). İşlemden 1 dk sonrası ve 3 dk sonrasına kadar üç girişim grubunun ağlama süresinin kontrol grubundan daha düşük olduğu saptandı ($p<0.05$). Gruplardaki yenidoğanlara Hepatit B aşı uygulama süresinin benzer olduğu tespit edildi ($p>0.05$).

Sonuç: Yenidoğanlarda Hepatit B aşı uygulaması sırasında bebeğin ağrı düzeyini azaltmada ShotBlocker, cenin pozisyonu ve kombine cenin pozisyonu + ShotBlocker yöntemlerinin benzer düzeyde etkili olduğu bulunmuştur. Sağlık profesyonelleri tarafından Hepatit B aşı uygulaması sırasında bu yöntemlerin kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Cenin Pozisyonu, Hemşirelik, Hepatit B Aşısı, ShotBlocker, Yenidoğan

S-15 Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde bebeği yatan annelerin ağırlı işlemler sırasındaki deneyimleri: nitel bir çalışma

Özlem Bozbuğa¹, Oktay Bektaş², Öznur Başdaş³

¹Adana Şehir Hastanesi, Adana

²Erciyes Üniversitesi, Ziya Eren Eğitim Bilimleri Fakültesi, Kayseri

³Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri

Amaç: Yenidoğan yoğun bakım üniteleri (YYBÜ), çeşitli nedenlerle doğum sonrası bebeklerin izlendiği özel birimlerdir. Bu birimlerde uygulanan kan alma, damar yolu açma, topuk kanı alma gibi rutin işlemler, bebeklerde ağrıya neden olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, YYBÜ'de bebeği yatan annelerin bu ağırlı işlemlere dahil olma sürecinde yaşadıkları duygusal ve psikolojik deneyimleri derinlemesine incelemektir. Annelerin bu süreçte yaşadıkları deneyimler hem anne hem de bebek açısından önemlidir. Bu nedenle sağlık çalışanlarının bu süreçte annelerin fiziksel ve psikolojik ihtiyaçlarına duyarlı olması ve onlara destek sağlaması gerekmektedir. Bu çalışma annelerin destek ihtiyaçlarının tanımlanmasında ve destek girişimlerinin planlanmasında yol gösterici olabilir.

Yöntem: Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın verileri, İç Anadolu Bölgesi'nde bir eğitim araştırma hastanesinin YYBÜ'de bebeği yatan ve bebeğinin ağırlı işlem sürecine katılan 8 anne çalışma grubuna dahil edilmiştir. Alan yazın taraması yapılarak oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu uzman kontrolüne sunulmuş ve gerekli izinler alındıktan sonra veriler toplanmıştır. Görüşmeler, annelerin deneyimlerini ayrıntılı şekilde ifade edebilmelerini sağlamak amacıyla yüz yüze yapılmış, ses kayıt cihazıyla kaydedilmiş ve ortalama 15-20 dakika sürmüştür. Toplanan veriler, betimsel ve içerik analizi teknikleri kullanılarak analiz çeşitlenmesine gidilmiştir. Analiz sürecinde, veriler öncelikle kodlar halinde sınıflandırılmış, ardından kategoriler ve bu kategoriler üzerinden temalar oluşturulmuştur. Çalışmanın iç güvenilirliğini sağlamak amacı ile bulguların doğrudan sunulması ve kodlama tutarlığı için uzman görüşü alınmıştır.

Bulgular: Araştırmanın bulguları, annelerin büyük bir kısmının ağırlı işlemler sırasında bebeğin yanında bulunma isteği taşıdığını ortaya koymuştur. Anneler, bebeğin YYBÜ'de yatmasının kendilerinde korku, endişe ve üzüntü gibi güçlü duygular uyandırdığını, ancak aynı zamanda bebeğin iyileşmesi umuduyla bu süreçlere katılma arzusunda olduklarını ifade etmişlerdir. Ağırlı işlemler öncesinde annelerin çoğu, bebeğin acı çekeceğini düşünerek korku ve tedirginlik hissetmiştir. Bununla birlikte, işlem sırasındaki ortamın genellikle rahatlatıcı ve güven verici bulunması, hemşirelerin deneyimli ve destekleyici tutumlarıyla ilişkilendirilmiştir. Anneler, işlem sırasında bebeğin acı çekmesine tanık olduklarında derin bir kaygı ve acı hissettiklerini, bazı durumlarda işlemin tamamını izleyemediklerini belirtmişlerdir. İşlemler tamamlandıktan sonra ise anneler genellikle rahatlama hissettiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum, hemşirelerin desteği ve işlemin başarılı bir şekilde tamamlanması ile ilişkilendirilmiştir.

Sonuç: Çalışmanın sonuçları, annelerin YYBÜ'de ağırlı işlemler sırasında aktif olarak yer almasının hem bebeklerin ağrı yönetimi hem de annelerin strese başa çıkabilme yetenekleri üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir. Annelerin, bebeğin acı çektiğini görmekten duydukları kaygıya rağmen, bu süreçlerde aktif olarak yer almak istemeleri, ebeveynlik rollerini yerine getirme ve bebeğin iyileşme sürecine katkıda bulunma arzusu ile ilişkilidir. Sağlık personelinin, ebeveynleri bu süreçlere daha aktif olarak dahil etmesi ve gerekli rehberliği sunması önerilmektedir. Ayrıca, aile merkezli bakımın bir parçası olarak ebeveynlerin ağırlı işlemler sırasında bilgilendirilmesi ve katılımının sağlanması, ebeveynlerin strese başa çıkma ve bebekleriyle olan bağlarını güçlendirmelerini destekleyebilir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, ağırlı işlemler, ebeveyn katılımı, fenomenoloji, aile merkezli bakım

S-16

Kanıtla dayalı uygulamaya yönelik yenidoğan hemşirelerinin görüş ve deneyimleri: nitel bir çalışma

Fatma Taş Arslan¹, Adalet Yücel¹, Emine Üstün Şahin², Fatma Ertürk³, Sibel Küçükoğlu¹

¹Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Konya, Türkiye.

²Konya İl Sağlık Müdürlüğü, 50. Aile Sağlığı Merkezi, Konya, Türkiye

³Konya Şehir Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Konya, Türkiye.

Amaç: Bu çalışmanın amacı yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin kanıtla dayalı uygulamalara ilişkin görüş ve deneyimleri konusunda derinlemesine bilgi edinebilmektir.

Yöntem: Nitel araştırma tasarımı olan bu çalışmada fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır.

Veriler amaçlı örneklem ile ulaşılan çalışma grubundan araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Bireysel derinlemesine yapılan görüşmeler üç araştırmacının katılımıyla sürdürülmüştür. Görüşmelerde 9 katılımcı ile veri doygunluğuna ulaşıldığı belirlenmiştir. Elde edilen veriler deşifre edilerek bilgisayar ortamına aktarılmış ve MAXQDA paket programı üzerinde tematik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmanın raporlanması COREQ kontrol listesi doğrultusunda yapılmıştır.

Bulgular: Yapılan analiz sonucunda “Kanıt ve Kanıtla Dayalı Uygulama Bilgisi”, “Kanıtla Dayalı Uygulama Tercih Nedenleri”, “Kanıtla Dayalı Uygulamanın Faydaları”, “Sık Kullanılan Kanıtla Dayalı Uygulamalar”, “Kanıtla Dayalı Uygulamaları Kullanırken Karşılaşılan Sorunlar” ve “Hemşirelerin Önerileri” olarak 6 kapsayıcı tema saptanmıştır. Yenidoğan hemşirelerinin genel olarak kanıtla dayalı uygulamalara yönelik bilgi sahibi oldukları ve hemşirelik bakımında kanıtla dayalı uygulamalardan faydalandıkları görülmüştür. Hemşirelerin kanıtla dayalı uygulamaları kullanmasında bilgi, kanıtlara ulaşım, kanıtla dayalı uygulamanın faydasına yönelik inanç, çalışma şartları gibi faktörlerden etkilendiği belirlenmiştir.

Sonuç: Kanıtla dayalı uygulamaları kullanımını yaygınlaştırmada kurum içi eğitimlerin artırılması, kanıtla dayalı uygulamalara yönelik uygulama protokollerinin geliştirilmesi, çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve kanıtla dayalı uygulamalara yönelik farkındalığın artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Kanıtla Dayalı Uygulama, Nitel Araştırma, Yenidoğan

S-17

Anne-Bebek Bağlanması ile İlişkili Faktörler: Geç Kord Klemleme ve Emzirme Başarısı

Derya Büyükkayhan, Ali Çetin, Elif Ece Kardeşahin, Sümeyye Koç
Sultangazi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş

Anne-bebek bağlanması, yenidoğan sağlığı ve gelişimi için kritik öneme sahiptir (Bicking Kinsey & Hupcey, 2013). Bu bağlanma sürecini etkileyen faktörlerin anlaşılması, doğum sonrası bakım uygulamalarının optimizasyonu için esastır. Son yıllarda, geç kord klemleme uygulaması, potansiyel faydaları nedeniyle ilgi görmektedir. Bu uygulama, yenidoğana ek kan hacmi sağlayarak demir depolarını artırabilir ve nörolojik gelişimi destekleyebilir (Katheria et al., 2017). Ayrıca, geç kord klemlemenin emzirme başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğu bildirilmiştir (Sun et al., 2021).

LATCH ölçeği kullanılarak değerlendirilen emzirme başarısı, anne-bebek bağlanmasının önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Altuntas et al., 2014). Bu araştırma, doğum odası uygulamalarının ve erken postnatal dönemdeki faktörlerin anne-bebek bağlanması üzerindeki etkisini anlamaya yönelik önemli bir adımdır. Bulgularımız, klinik uygulamaların iyileştirilmesine ve anne-bebek çiftlerinin daha iyi desteklenmesine katkıda bulunabilir.

Yöntem

Prospektif gözlemsel çalışmamıza 133 anne-bebek çifti dahil edildi. Dahil edilme kriterleri arasında term gebelik (≥ 37 hafta) ve tekil doğum yer aldı. Dışlama kriterleri ise preterm doğum, çoğul gebelik ve major konjenital anomalilerdi. Doğum odasında bebeğin ilk 5 dakikasında veriler toplandı. Kord klemleme süresi saniye cinsinden kaydedildi. Katılımcılar LATCH puanlarına göre dört gruba ayrıldı: Zayıf (0-2), Orta (3-4), İyi (5-6) ve Çok İyi (7-10). Gruplar arası karşılaştırmalar için ANOVA ve post-hoc Tukey testleri kullanıldı. $p < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Sonuçlar

Katılımcıların %72.18'i (n=96) İyi, %18.80'i (n=25) Çok İyi, %8.27'si (n=11) Orta ve %0.75'i (n=1) Zayıf grupta yer aldı. Klemleme süresi gruplar arasında anlamlı farklılık gösterdi ($p=0.041$). Post-hoc analizlerde, Çok İyi grubun klemleme süresinin (42.40 ± 24.66 sn) Orta gruba (35.00 ± 22.36 sn) göre anlamlı şekilde daha uzun olduğu bulundu ($p=0.038$). Bu bulgu, McDonald ve arkadaşlarının (2013) meta-analizinde bildirilen geç kord klemlemenin faydalarıyla uyumludur.

Tartışma

Bulgularımız, geç kord klemlemenin emzirme başarısı ve dolayısıyla anne-bebek bağlanması üzerinde olumlu bir etkisi olabileceğini göstermektedir. Bu sonuç, Sun ve arkadaşlarının (2021) sistematik derlemesinde bildirilen bulgularla uyumludur. Daha uzun klemleme sürelerinin daha yüksek LATCH puanları ile ilişkili olması, bu uygulamanın potansiyel faydalarını desteklemektedir.

Yüksek 1. dakika Apgar skorunun daha iyi emzirme sonuçları ile ilişkili olması, erken neonatal adaptasyonun anne-bebek bağlanması üzerindeki önemini vurgulamaktadır. Bu bulgu, Ravi ve arkadaşlarının (2019) çalışmasında da benzer şekilde raporlanmıştır.

Bu sonuçlar, doğum sonrası bakım protokollerinin optimize edilmesinde ve emzirme desteği stratejilerinin geliştirilmesinde kullanılabilir. Örneğin, Katheria ve arkadaşlarının (2017) önerdiği gibi, geç kord klemleme uygulaması, kontrendikasyon olmadığı sürece rutin uygulama haline getirilebilir. Ayrıca, düşük 1. dakika Apgar skoru olan bebeklere özel emzirme desteği sağlanabilir.

Gelecekteki araştırmalar, geç kord klemlemenin uzun vadeli anne-bebek bağlanması ve çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini incelemelidir. Ayrıca, kord atımı süresi ile emzirme başarısı arasındaki ilişkiyi daha detaylı araştıran çalışmalara ihtiyaç vardır. Çalışmamızın sınırlılıkları arasında küçük örneklem büyüklüğü ve Zayıf gruptaki düşük katılımcı sayısı yer almaktadır. Buna rağmen, bulgularımız anne-bebek bağlanmasını destekleyici uygulamaların geliştirilmesine katkıda bulunabilir ve bu alanda daha kapsamlı araştırmaların yapılması için temel oluşturabilir.

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

Anahtar Kelimeler: Anne-bebek bağlanması, emzirme başarısı, geç kordon klemleme, yenidoğan ilk bakımı

Tablo 1

Değişken	Zayıf(0)	Orta(1)	İyi (2)	Çok İyi (3)	p değeri
Yaş(yıl)	18.00	26.00 ± 6.16	25.85 ± 5.76	27.24 ± 5.11	0.453
Gravida	1.00	3.45 ± 2.07	2.69 ± 1.70	3.08 ± 2.12	0.188
Parite	0.00	1.82 ± 1.66	1.39 ± 1.36	1.72 ± 1.57	0.324
Doğum Haftası	37.86	39.55 ± 1.39	39.03 ± 1.43	39.32 ± 1.22	0.512
Klemp Süresi (sn)	15.00	35.00 ± 22.36	38.54 ± 24.76	42.40 ± 24.66	0.041*
Kord Atımı (sn)	313.00	245.00 ± 193.91	305.63 ± 261.76	319.00 ± 248.57	0.078
Ağırlık (g)	3000.00	3270.45 ± 365.75	3225.57 ± 463.92	3312.60 ± 401.67	0.736
Apgar 1.dk	9.00	8.45 ± 0.69	8.86 ± 0.38	8.92 ± 0.28	0.003*
Apgar 5.dk	9.00	9.82 ± 0.40	9.81 ± 0.44	9.80 ± 0.41	0.982

Katılımcıların %72.18'i İyi, %18.80'i Çok İyi, %8.27'si Orta ve %0.75'i Zayıf grupta yer aldı. Gruplar arası karşılaştırma sonuçları aşağıdaki tabloda sunulmuştur. *p<0.05 istatistiksel olarak anlamlı

S-18

Preterm bebeği olan annelerin tamamlayıcı beslenmeye geçiş sürecinin değerlendirilmesi

Özlem Bozbuđa¹, Zehra Çalıřkan²

¹Adana Şehir Hastanesi, Adana

²Nevőehir Hacı Bektař Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Nevőehir

Amaç: Preterm bebekler, düşük doğum ağırlığı ve organ gelişimlerinin tamamlanmamış olması nedeniyle beslenme açasından yüksek risk altındadır. Bu nedenle, tamamlayıcı beslenmeye geçiş süreçleri term bebeklere kıyasla farklılık göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, preterm bebeklerin tamamlayıcı beslenmeye geçiş sürecine nasıl uyum sağladıklarını değerlendirmek, bu süreçte uygulanan optimal beslenme stratejilerini incelemek ve varsa yaşanan zorlukları belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu araştırma, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan bir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde, preterm doğum yapmış annelerle gerçekteştirilmiştir (n=100). Etik kurul, kurum onayı ile annelerin onamı alınan çalışmada veriler anket formu ile toplanmış, değerlendirilmesi bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistikler, pearson korelasyon analizi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan annelerin %62'si lise ve üzeri eğitim seviyesine sahip olup, %55'i çalışmamaktadır. Annelerin %75'i sezaryen doğum yapmış, preterm bebeklerin %63'ü erkek ve %58'i tek doğum olmuştur. Bebeklerin %58'i düzeltilmiş yaşa göre 4-5 ay aralığında tamamlayıcı beslenmeye başlamış ve annelerin %67'si bebeklerinin anne sütü almadığını belirtmiştir. İlk altı ay sadece %54'ü anne sütü almıştır. Annelerin %64'ü tamamlayıcı beslenmeye geçiş kararını doktorları ile almış, %51'i ise eř, aile veya sağlık çalışanlarından destek almıştır. İlk tamamlayıcı gıdalar olarak yoğurt, sebze veya meyve püreleri tercih edilmiştir. Bebeklerin %61'i 25. persentil ve altında yer almaktadır. Anne sütü alma süresi ile tamamlayıcı beslenmeye başlama zamanı arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r=0.23, p<0.05). Aynı Şekilde, doğum kilosu ile güncel persentil değerleri arasında da pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir (r=0.69, p<0.05).

Sonuç: Preterm bebeklerde tamamlayıcı beslenme süreci, zamanlama ve besin seçimi açasından titizlikle planlanması gereken bir süreçtir. Bulgular, tamamlayıcı beslenmeye geçiş zamanlamasında önemli farklılıklar olduğunu ve uluslararası düzeyde standart bir rehber eksikliği bulunduğunu göstermektedir. Erken dönemde tamamlayıcı beslenmeye başlanmasının preterm bebekler üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği görölmektedir. Bu nedenle, preterm bebeklerin büyüme ve gelişimini desteklemek amacıyla standardize edilmiş klinik rehberler oluşturulmalı ve sağlık profesyonelleri bu konuda eğitilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Preterm bebek, tamamlayıcı beslenme, anne sütü, beslenme stratejileri

S-19

Hemşirelik öğrencilerinin yenidoğanın ilk değerlendirilmesine ilişkin bilgi ve becerilerine simülasyona temelli öğrenmenin etkisi

Gülşah Gün¹, Sema Kuşuoğlu²

¹İstanbul Kent Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlk ve Acil Yardım Programı, İstanbul

²İstanbul Medipol Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş-Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin yenidoğanın ilk değerlendirilmesine ilişkin bilgi ve becerilerine simülasyona dayalı öğrenmenin etkisinin değerlendirilmesi için randomize kontrollü karma metot tasarım tipinde gerçekleştirildi. Doğumhanede yenidoğanın ilk değerlendirilmesi ve bakım yönetimi eğitiminde kullanılan iki farklı yöntemin (klinik simülasyon ve geleneksel öğretim) hemşirelik öğrencilerinin bilgi ve beceri düzeylerine etkisini belirlemek amaçlandı. Araştırmanın niceliksel tasarımı randomize ön test- son test kontrol gruplu, niteliksel tasarımı ise odak grup görüşmesi yöntemi kullanılarak gerçekleştirildi. Evreni 90 öğrenci oluşturdu. Araştırmanın örnekleme yapılan güç analizi sonucu kontrol (40), deney (38) olmak üzere toplamda 78 öğrenci olarak hesaplandı. Kontrol grubuna geleneksel eğitim yöntemi ile literatür ve uzman görüşü doğrultusunda hazırlanan sunum ile eğitim verildi. Deney grubuna ise geleneksel eğitime ek olarak orta geçerlikli simülasyon uygulaması yapıldı.

Yöntem: Kontrol grubuna eğitim öncesi Sosyodemografik Veri Formu ve Bilgi Formu ön test uygulandı. Eğitim uygulaması sonrası laboratuvar ortamında uygulamayı gerçekleştirirken iki gözlemci ile Beceri Kontrol Listesi kullanılarak değerlendirildi. Dönem sonunda odak grup görüşmeleri yapıldı. Deney grubuna klinik simülasyonun ön bilgilendirme aşamasından sonra Sosyodemografik Veri Formu ve Bilgi Formu ön test uygulandı. Simülasyon uygulaması esnasında öğrencilerin performansı iki gözlemci ile Beceri Kontrol Listesi kullanılarak değerlendirildi. Çözümleme aşamasında çözümleme yöntemi olan Delta Plus yöntemi kullanıldı. Çözümleme aşaması sonrası Bilgi Formu son test, Modifiye Simülasyon Etkililik Aracı, Öğrenmede Öğrenci Memnuniyeti ve Özgüven Ölçeği, Simülasyon Tasarım Ölçeği ve Simülasyona Dayalı Öğrenmenin Değerlendirilmesi Ölçeği uygulandı. Klinik simülasyon uygulamasının etkinliğine yönelik odak grup görüşmeleri yapıldı.

Bulgular: Deney grubundaki hemşirelik öğrencilerinin Simülasyona Dayalı Öğrenmesinin Etkisi Beceri Kontrol Listesinden Aldıkları Puanlar, kontrol grubundakilerden istatistiksel olarak anlamlı bulundu ($p=0,001$; $p<0,01$). Deney grubundaki hemşirelik öğrencilerinin son testten aldıkları puanlar, kontrol grubundakilerden istatistiksel olarak anlamlı seviyede yüksek bulundu.

Tartışma ve Sonuç: Hemşirelik eğitiminde klinik simülasyona ihtiyaç olduğu görülmektedir. Orta geçerlikli simülasyon çalışmalarının daha çok yapılması gerekmektedir. Öğrencilerin bilgi ve beceri düzeylerini klinik açıdan geliştirmek amaçlı simülasyon uygulamasının eğitime katılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik eğitimi, hemşirelik öğrencileri, klinik simülasyon, yenidoğanın ilk değerlendirmesi

S-20

İki Farklı Sesin Prematüre Bebeklerde Aspirasyon İşlemi Sırasındaki Ağrı Düzeyleri ve Fizyolojik Parametreler Üzerindeki Etkisi: Randomize Kontrollü Çalışma

Esra Nur Kocaaslan Mutlu¹, Refiye Zafer Dinçkol²

¹Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

²Trakya Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi

Amaç: Bu çalışma, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde aspirasyon işlemi sırasında annelerinin sesinin ve ninnilerin prematüre bebeklerde ağrı düzeyleri ve fizyolojik parametreler üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma, 28 ile 36 hafta arasında doğan 66 prematüre bebekle gerçekleştirilen üç gruplu randomize kontrollü bir çalışmadır: Anne sesi (n = 22), ninni (n = 22) ve kontrol (n = 22). Müdahale gruplarına, aspirasyon işlemi öncesinde, sırasında ve sonrasında on beş dakika boyunca annelerinin ses kaydı veya ninni dinletildi, kontrol grubuna herhangi bir işlem uygulanmadı. Ağrıyı değerlendirmek için Neonatal Bebek Ağrı Ölçeği (NIPS) kullanıldı ve kalp atış hızı, oksijen saturasyonu ve solunum gibi fizyolojik göstergeler aspirasyon işlemi öncesinde, aspirasyon sırasında ve aspirasyon sonrasında kaydedildi.

Bulgular: Aspirasyon işlemi öncesinde gruplar arasında NIPS puanlarında fark olmamasına rağmen, anne sesi grubundaki bebekler, ninni ve kontrol gruplarındaki bebeklere kıyasla işlem sırasında ve sonrasında anlamlı derecede daha düşük ağrı düzeyleri yaşadı (p<0.05). Hem anne sesi hem de ninni gruplarındaki bebeklerin fizyolojik ölçüm değerlerinin olumlu etkilendiği belirlendi (p < 0.05). Kontrol grubu ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardı.

Sonuç: Çalışma sonucu hem anne sesinin hem de ninnilerin prematüre bebeklerde ağrı seviyeleri ve fizyolojik parametreler üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Anne sesinin ve ninnilerin, non-farmakolojik girişimlere dahil edilmesi, prematüre bebeklerin tıbbi işlemler sırasında genel iyilik hallerini ve konforlarını artırabilir. Bu nedenle, prematüre bebeklerde ağrı yönetimini geliştirmek ve fizyolojik stabiliteyi korumak için anne sesi ve ninnilerin Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ) bakım uygulamalarına dahil edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anne sesi, ağrı yönetimi, aspirasyon işlemi, farmakolojik olmayan müdahaleler, prematüre bebekler

S-21

Preterm bebeklerde rutin ve rastgele emzik verme yöntemlerinin biberonla tam oral beslenmeye geçiş sürecine etkisi

Zehra Kan Öntürk¹, İlçim Ercan Koyuncu², Nurcan Eroğlu³, Berivan Veske³, Hanife Kodal Çifçi³

¹Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

²Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara

³Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi, Atakent Hastanesi, İstanbul

Amaç: Preterm bebeklerde beslenme öncesi rutin emzik kullanımı ile gün içinde beslenmeden bağımsız olarak bebeğin ipuçlarına göre emzik kullanımının biberonla tam oral beslenmeye geçiş sürecine etkisini belirlemektir.

Gereç-Yöntem:

Araştırma İstanbul'da bir özel hastanenin Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ)'nde, 02.05.2021- 22.05.2023 tarihleri arasında randomize kontrollü deneysel olarak gerçekleştirildi. Çalışma için ClinicalTrials.gov veri tabanından klinik araştırma kayıt numarası alındı (NCT05036915). Örneklem sayısı G.POWER analizi kullanılarak belirlendi ve toplam 43 olgu ile tamamlandı. Araştırmanın yürütüldüğü YYBÜ'nde preterm bebeklerin genel durumuna göre değerlendirilmeler yapılarak bebeğe uygun yöntem seçilmekte ve beslenme sırasında tekrarlı izlemlerle beslenme geçiş aşamaları sürdürülmektedir. Bu araştırmada enteral yolla beslenmeye başlanan preterm bebeklere, beslenme öncesi rutin olarak ve gün içerisinde beslenmeden bağımsız olarak bebeğin ipuçlarına göre farklı zamanlarda emzik verildi. Deney grubunda (n=20) her beslenme öncesi 5 dk boyunca, kontrol grubunda (n=23) ise gün içerisinde beslenmeden bağımsız olarak bebeğin ipuçlarına göre rastgele zamanlarda toplam 30 dk'yı aşmayacak sürede emzik verildi. Araştırma kapsamına alınan bütün yenidoğanlar taburcu oluncaya kadar izlendi. Veriler, yenidoğanın bireysel özelliklerinin ve beslenme sürecine ilişkin izlemlerin (beslenme yöntemi, yöntemlerin uygulanma sayısı, günü, yöntemlere göre beslenme miktarları ve vücut ağırlığı) kaydedildiği formlar kullanılarak toplandı ve Hasta Bilgi ve İzlem Formu aracılığıyla veriler sistematize edildi. Araştırma öncesinde etik kurul onayı, kurum izni ve onam alındı.

Bulgular: Gruplara göre preterm bebeklerin cinsiyetleri, doğumdaki gestasyon haftaları ve doğumdaki vücut ağırlıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadı ($p > 0,05$). Deney grubunda yer alan preterm bebekler ortalama olarak $32,80 \pm 1,76$, kontrol grubunda $32,53 \pm 2,27$ gestasyon haftasında oral beslenmeye başlandı. Biberonla tam oral beslenmeye geçilen süre ise deney grubunda $22,65 \pm 11,08$, kontrol grubunda $17,22 \pm 9,87$ gündür. Gruplar karşılaştırıldığında biberonla beslenmeye geçiş süresi açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadı ($p > 0,05$). Bu süreçte vücut ağırlıkları değerlendirildiğinde, gruplar arasında doğum, oral beslenmeye başlangıç ve biberonla tam oral beslenmeye geçiş vücut ağırlıkları açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmadı ($p > 0,05$). Deney ve kontrol grubunda doğumdan taburculuğa vücut ağırlığı değişim farkı değerlendirildiğinde deney grubunda $1028 \pm 350,955$ gr, kontrol grubunda $879,13 \pm 369,498$ gr değişim olduğu ve gruplar arasında bu değişim farkının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptandı ($p = 0,185$, $p > 0,05$). **Sonuç:** Sonuç olarak preterm bebeklerde beslenme öncesi rutin olarak 5 dk emzik kullanımı ile gün içinde beslenmeden bağımsız olarak bebeğin ipuçlarına göre rastgele 30 dk emzik kullanımının biberonla tam oral beslenmeye geçiş sürecine etkisi yoktur. Preterm bir bebeğin oral beslenmeye geçiş sürecinde emzik, hem beslenme öncesi rutin olarak, hem de beslenmeden bağımsız olarak bebeğin ipuçlarına göre rastgele olacak şekilde destekleyici ve tamamlayıcı bir girişim olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Preterm, bebek, yenidoğan, oral beslenme, emzik, besleyici olmayan emme

S-22 Kanguru Bakımı Tutum Ölçeği Geliştirme ve Psikometrik Özellikler: Metodolojik Bir Araştırma

Raziye Çelen¹, Fatma Taş Arslan¹, Emine Geçkil²

¹Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Konya, Türkiye

²Necmettin Erbakan Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı, Konya, Türkiye

Giriş: Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde görev yapan hemşirelerin kanguru bakımına yönelik tutumları onların kanguru bakımını benimseme ve uygulama eğilimlerini etkiler. Yenidoğan hemşirelerinin kanguru bakımına yönelik tutumlarının belirlenmesi ve geliştirilmesi kanguru bakımının uygulanmasına katkı sağlayabilir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, yenidoğan hemşirelerinin kanguru bakımına yönelik tutumlarının belirlenmesinde kullanılabilecek “kanguru bakımı tutum ölçeği” geliştirmek ve psikometrik özelliklerini incelemektir.

Yöntem: Metodolojik tipte olan bu çalışmanın örneklemini Türkiye’deki çeşitli hastanelerin yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde görev yapan 260 hemşireden oluştu. Veriler “Kişisel bilgi formu” ve “Kanguru Bakımı Tutum Ölçeği” ile toplandı. Veri analizi, SPSS 25.00 ve AMOS 24.0 programları kullanılarak yapıldı. Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapıldı. Ölçeğin güvenilirliği, Cronbach's alfa iç tutarlık, test tekrar test yöntemi ve yarıya bölme analizi ile incelendi.

Bulgular: Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için faktör analizi yapıldı. Ölçek beşli Likert tipinde, 14 madde ve üç alt boyuttan oluştu. Ölçeğin kapsam geçerlilik indeksi 0,90’dır. Açımlayıcı faktör analizi için, ölçeğin tamamı toplam varyansın %77,38’ini açıklamaktadır. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi model uyum indekleri $\chi^2/df = 1,874$, GFI = 0,89, RMSEA = 0,07, CFI = 0,95, NFI = 0,90 ‘dır. Cronbach alpha coefficient total ölçek için 0,91 ve alt boyutlar için 0,81-0,88 arasında hesaplandı. Yarıya bölme güvenilirliğinde, iki yarı arasında korelasyon katsayısı 0,682, Guttman Split-Half Coefficient değeri 0.806 ve Spearman-Brown Katsayısı 0,811’ dir. Ölçeğin tamamı için test- tekrar test korelasyon katsayısı $r = 0,724$ ‘tür.

Sonuç: Ölçek, yenidoğan hemşirelerinde kanguru bakımına yönelik tutumlarını değerlendirmede geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracıdır. Kanguru bakımı tutum ölçeği hem yenidoğan hemşirelerinin tutumunu belirlemek amacıyla tanımlayıcı çalışmalarda hem de öntest sontest değerlendirme aracı olarak deneysel çalışmalarda kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, geçerlilik, kanguru bakımı, tutum, ölçek geliştirme

S-23

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinde Bebeği Yatan Annelerin Süt Algıları Ve Emzirme Öz Yeterlilikleri Arasındaki İlişki: Kesitsel Bir Çalışma

Nazlı Candan¹, Neriman Çağlayan Keleş²

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Neonatoloji Kliniği/ İSTANBUL

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/İSTANBUL

Amaç: Araştırma yenidoğan yoğun bakım ünitesinde bebeği yatan annelerin süt arzı algıları ve emzirme öz yeterlilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapıldı.

Yöntem: Analitik ve ilişki arayıcı desendeki çalışma, YYBÜ'de bebeği yatan 237 anne ile Mart 2021-Mayıs 2022 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Verilerin toplanmasında Anne ve Bebeği Tanıtıcı Bilgi Formu, Emzirme Öz Yeterlilik Ölçeği (EÖYÖ) ve Yetersiz Süt Algısı Ölçeği (YSAÖ) kullanıldı. Verilerin analizinde Shapiro wilk test, basıklık çarpıklık değerleri, t testi, ANOVA testi, post-hoc analizi, pearson korelasyon test ve lineer regresyon analizinden yararlandı.

Bulgular: Çalışmamızda yaşı, eğitim düzeyi ve gelir durumu yüksek, gebeliği planlı olan, normal doğum yapan, emzirme ve süt sağma eğitimi alan, ilk 24 saat içinde bebeğini emziren, uzun süreli emzirme planına sahip olan ve bebeklerine yalnızca anne sütü veren annelerin emzirme öz yeterliği ve süt yeterlilik algıları yüksekti. Annelerin EÖYÖ puanı $58,97 \pm 11,11$, YSAÖ puanı $39,15 \pm 10,39$ bulundu. Annelerin bebeklerini doyuracak kadar süt ürettiklerine inanma oranı %66,7 idi. EÖY ile YSA arasında pozitif yönlü, yüksek derecede ve istatistiksel olarak anlamlılık bulundu ($r=0.854$, $p=0,000$).

Sonuç: Bu çalışmada, YYBÜ'de bebeği yatan annelerin emzirme öz yeterliliklerinin ve süt algılarının ortalamadan yüksek olduğu belirlendi. Annelerin emzirme öz yeterlilik algıları arttıkça, süt yeterlilik algılarının da arttığı saptandı.

Anahtar Kelimeler: Emzirme, Emzirme Öz Yeterlilik, Yenidoğan, Yenidoğan Yoğun Bakım, Yetersiz Süt Algısı

S-24

Cenin pozisyonunun ve beyaz gürültünün nazal CPAP'daki yenidoğanların serebral oksijenlenmesine etkisi

Selin Kaplan Laço¹, Emriye Hilal Yayan²

¹Fırat Üniversitesi, Kovancılar Meslek Yüksekokulu, Optisyenlik Pr

²İnönü üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

Amaç: Bu çalışma cenin pozisyonunun ve beyaz gürültünün nazal CPAP(Continuous Positive Airway Pressure) desteği alan yenidoğanların serebral oksijenlenmesine ve konforuna etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Fırat Üniversitesi Araştırma Hastanesi, yenidoğan yoğun bakım ünitesindeki nazal CPAP'da bulunan yenidoğanlar araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini yenidoğan yoğun bakım ünitesinde nazal CPAP desteği alan cenin pozisyonu (n= 37), beyaz gürültü (n= 37), kontrol (n= 37) gruplarındaki 111 yenidoğan oluşturmaktadır. Araştırma 16 Şubat 2023 - 25 Mayıs 2024 tarihleri arasında randomize kontrollü deneysel olarak yapılmıştır. Deney grubundaki yenidoğanlarda cenin pozisyonu ve beyaz gürültü uygulamalarının serebral oksijenlenme ve konfor parametreleri üzerine etkisi değerlendirilmiştir. Kontrol grubundaki yenidoğanlara klinikteki rutin uygulamalar dışında herhangi bir uygulama yapılmamıştır. 9 saat NIRS cihazı ile yenidoğanların serebral oksijen düzeyleri kayıt altına alınmıştır. Veriler 'Yenidoğan Tanıtıcı Bilgi Formu', 'NIRS Takip Çizelgesi' ve 'Yenidoğan Konfor Davranış Ölçeği' ile toplanmıştır.

Bulgular: Cenin pozisyonu ve beyaz gürültü grubunda yer alan yenidoğanların girişim esnasında serebral oksijenlenme ortalamaları kontrol grubuna göre artış göstermiştir (p<0.05). Yenidoğanların konfor düzeylerinde cenin pozisyonu ve beyaz gürültü gruplarında arttığı belirlenmiştir (p<0.05).

Sonuç: Cenin pozisyonu ve beyaz gürültünün nazal CPAP'daki yenidoğanlarda serebral oksijenlenme ortalamalarını arttırdığı ve yenidoğanların konfor davranış ölçeği puan ortalamalarını düşürerek konforlarını yükselttiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beyaz gürültü, CPAP, cenin pozisyonu, serebral oksijenlenme, yenidoğan

The effect of facilitated tucking and white noise on cerebral oxygenation neonates during nasal CPAP

Aim: This study was conducted to investigate the effects of facilitated tucking and white noise on cerebral oxygenation and comfort with nasal CPAP.

Method: The study population consisted of neonates on nasal CPAP in the NICU of Fırta University Research Hospital. The sample of the study consists of 111 newborns in the facilitated tucking (n=37), white noise (n=37), and control (n=37) groups receiving nasal CPAP support in the NICUs. The study was conducted as a randomized controlled trial between February 16, 2023 and May 25, 2024. The effects of facilitated tucking and white noise applications on cerebral oxygenation and comfort parameters were evaluated in neonates in the experimental group. The neonates in the control group received no treatment other than routine clinic practices. Neonatal cerebral oxygenation parameters were recorded with a NIRS device for 9 hours. Data were collected using the Newborn Introductory Information Form, the NIRS Tracking Chart, and the Comfortneo Scale. **Results:** The mean cerebral oxygenation of neonates in the facilitated tucking and white noise groups increased during the intervention compared to the control group (p<0.05). Neonatal comfort was found to increase in the fetal position and white noise groups (p<0.05).

Conclusion: Facilitated tucking and white noise were found to increase mean cerebral oxygenation in neonates on nasal CPAP and to increase neonatal comfort by decreasing mean scores on the Comfortneo scale.

Key Words: White noise, CPAP, facilitated tucking, cerebra oxygenation, newborn

Anahtar Kelimeler: Beyaz gürültü, CPAP, cenin pozisyonu, serebral oksijenlenme, yenidoğan

S-25

Yenidoğanlara topuk kanı alma işlemi öncesi uygulanan ayak refleksolojisi, emzirme ve kanguru bakımının ağrıya etkisi

Sedef Seval Memiş, Emriye Hilal Yayan

İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği

Amaç: Yenidoğanlarda topuk kanı alma öncesi uygulanacak non-farmakolojik uygulamalardan ayak refleksoloji masajı, kanguru bakımı ve emzirmenin ağrıyı azaltmada etkisinin karşılaştırılması bir şekilde araştırılması amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırma dört grupta, randomize kontrollü, deneysel tasarımda ve çift kör yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Refleksoloji grubunda (36), Kanguru bakımı grubunda (36), Emzirme grubunda (36) ve Kontrol grubunda (36) olmak üzere 144 yenidoğan oluşturmaktadır. Verilerin elde edilmesinde Yenidoğan Bilgi Formu, Yenidoğan Ağrı Ölçeği (NIPS), satürasyon cihazı ve kamera kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda gruplar arasında bebeklerin ağlama sürelerinin ortalamaları arasında istatistiksel anlamlı bir fark bulunmamıştır. Her bir grupta işlem öncesi ve işlem sonrası ölçülen oksijen satürasyonu ve kalp tepe atımı ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamlı fark bulunmamıştır. Gruplara göre araştırmacı işlem öncesi NIPS ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamlı fark bulunmuştur ($p=0.009$). Araştırmacının refleksoloji, kanguru ve emzirme gruplarında işlem öncesi NIPS ortancası 0 kontrol grubunun ortancası 0.5 olarak elde edilmiştir. Burada farklılık kontrol grubu ile refleksoloji grubu arasında görülmüştür. Araştırmacının işlem sırasında refleksoloji, kanguru ve emzirme ve kontrol gruplarında NIPS ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamlı fark bulunmamıştır. Grupların (refleksoloji, emzirme, kanguru ve kontrol) işlem öncesi-sırası ve sonrasında ölçülen NIPS ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamlı fark bulunmuştur. Kör değerlendiricinin işlem sırasındaki NIPS ortanca değerleri arasında istatistiksel anlamlı fark göstermemiştir ($p<0.001$). Araştırmacı ve kör değerlendiricinin işlem sırasındaki elde ettiği NIPS değerleri arasında istatistiksel olarak mükemmel uyum elde edilmiştir.

Sonuç: Çalışmamızda ayak refleksolojisi, kanguru bakımı ve emzirmenin bebeklerden topuk kanı alınması işleminde, işlem sırasındaki ağrıyı azaltmada etkili olmadığı; bebeğin işlem öncesi ve sonrasında yaşadığı ağrıya etkili olup bebeği rahatlattığı bulunmuştur. Bu alanda yapılan araştırma sonuçlarının, klinik hemşirelerle paylaşılması, kliniklerde bu uygulamaların yapılabileceği uygun ortamların sağlanması, farklı kör çalışmalarla araştırma sonuçlarının denemesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: yenidoğan, ağrı, emzirme, kanguru, refleksolojisi

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

POSTER BİLDİRİLER

4-6 Ekim 2024 / Polat Renaissance, Yeşilköy İstanbul

www.yenidoganhemshireligigunleri.org

P-01

Olgu Sunumu: Bir Hasta Güvenliği Konusu; Periferik Venöz Kateter Kırılması/Kopması

Esmâ Şeker¹, Sıdikanur Çeribaş¹, Zeynep Şen¹, Buse Karcı¹, Nilgün Sönmez¹, Rabia Şerifoğlu¹, Melike Temir¹, Refika Yeşitselvi¹, Feyza Nur Arslan¹, Hilal Nur Apaydın¹, Derya Yıldız²

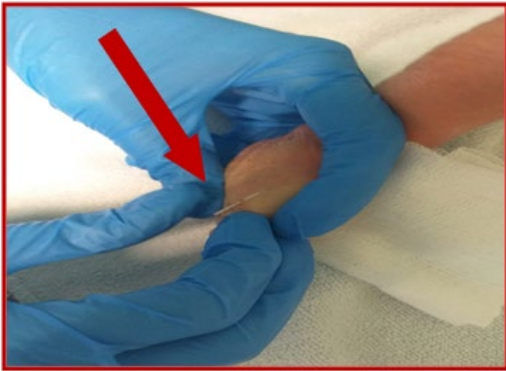
¹Esenler Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi

²Esenler Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürlüğü

Hastanelerde yatan hastalarda çok çeşitli nedenlerle damar içi kateterler kullanılmaktadır. Hemşirelerin en sık uyguladığı invaziv işlem damar yolu açma işlemidir. Periferik venöz kateterler/İntraketler ise ülkemizde her yıl 20 milyon uygulama ile sağlık sisteminde en fazla başvurulan invaziv uygulamadır. Periferik venöz kateter takılması invaziv bir işlemdir ve potansiyel olarak akut veya geç dönemde ciddi komplikasyonlara neden olabilir. Kateter kırılması nadir görülen ancak ciddi sonuçlar (embolizasyon vb) doğurabilecek bir komplikasyondur. Kateteri takmadan önce kateterde çatlak, delik ve kırılma olmadığından emin olmalıdır. İlk girişte başarılı olmayan kateter girişimlerinde ikinci kez deneme yapılmadan önce kateter yenisi ile değiştirilmelidir. Damar içinde kateter kırılması varlığında ekstremitelere hareket ettirilmemelidir, radyolojik görüntüleme (tercihen tomografi) yapılmalı ve gerekli durumlarda cerrahi müdahale ile komplikasyon yönetimi hızlı bir şekilde yapılarak kateter çıkarılmalıdır. Ülkemizde ve yurt dışında santral venöz kateteri, port kateteri, periferik venöz yerleşimli santral kateter (PICC), hemodiyaliz kateteri kopması/kırılması ile ilgili olgular bildirilmiştir. Fakat periferik venöz kateter kırılması komplikasyonu ile ilgili literatürde bilgi tespit edilememiştir. Bu açıdan sunduğumuz olguda uygulama alanlarında intraket kullanımına farklı bir bakış açısı ve farkındalık oluşturması açısından önem arz etmektedir. Amaç: Damar yolu açma işleminde periferik venöz kateterlerin kullanım sonucu nadir bir komplikasyon olan kateter kırılmasına ve neden olabileceği hasta güvenliği sorununa dikkat çekmektir.

Anahtar Kelimeler: Kateter kırılması, kateter kopması, komplikasyon, Embolizasyon

Şekil 1

Şekil 1: Damar içinde kalan plastik ucun görüntüsü

Şekil 2

Şekil 2: İki parça haline gelen intraket numunesi

P-02

Yenidoğan döneminde nadir bir argininosüksinik asidüri olgusunda cilt döküntülerinin hemşirelik bakımı

Büşra Kafadar Demirkıran, Özge Tatar, Seda Yılmaz Semerci

Sağlık Bilimleri Üniversitesi İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Argininosüksinik asidüri (ASA) argininosüksinat liyaz eksikliği ile karakterize otozomal resesif bir üre döngüsü bozukluğudur. Enzim eksikliğine bağlı vücut sıvılarında argininosüksinik asit (AA) ve amonyak birikimi ilerleyici hiperamonyemi, ensefalopati ve solunumsal alkaloz ile belirti vermektedir. Hastalığın erken başlangıçlı tipi yenidoğan döneminde beslenememe, konvülsiyon, hipotermi ve hiperventilasyon gibi belirtilerle ortaya çıkar. Tedavide diyetle protein kısıtlaması uygulanmaktadır. Hastalığın seyrinde enzim eksikliğine ve tedavide uygulanan diyetle bağlı cilt döküntüleri nadiren bildirilmiştir. Bu bildiride ASA tanısı alan yenidoğan bir bebekte oluşan cilt döküntülerinin tedavisinde hemşirelik bakımı sunulmuştur.

Olgu: Bilinen hastalığı olmayan 25 yaşında anneden son adet tarihine göre 37. gebelik haftasında normal doğum ile 1980gr doğan kız bebek postnatal 48-72. saatinde beslenme bozukluğu ve uyku hali şikayetiyle çocuk acil servisinden klinik sepsis ön tanısıyla yenidoğan yoğun bakım servisine yatırıldı. Hastaya antibiyotik ve sıvı desteği başlandı. Konvülsiyon geçirdi. Ensefalopati tablosu belirginleşen hasta entübe edilerek solunum desteği başlandı. Amonyak düzeyi 1594mcg/dl saptanması sonucu hemodiyaliz uygulandı. İdrarda AA düzeyi yüksek olan hastanın genetik analiziyle ASA tanısı doğrulandı. Belli oranlarda uygun diyet hazırlanarak enteral beslenmesi başlanarak günlük amonyak düzeyi izlemiyle 12. gününde tam enteral beslenmeye geçildi. Postnatal 27. gününde bez bölgesinde oluşan dermatit için aralıklı topikal tedavi uygulanmasına rağmen gerilemediği görüldü. Postnatal 43.günde ellerde ödem ve ciltte yaygın papüler döküntü ve deskuamasyon oluştu. Döküntüler esansiyel amino asit eksikliğine bağlanarak diyetle uygun düzenlemeler yapıldığında lezyonların gerilediği ancak amonyak yükselmesi nedeniyle diyetle tekrar kısıtlamaya gidildiğinde döküntülerin yinelediği gözlemlendi. Hastaya dermatoloji önerisiyle cildi nemlendirme amaçlı günde üç kez sıvı vazelin uygulanarak nemli bir küvözde takip edildi. Düzenli aralıklarla bakım yapılan hastanın döküntü, soyulma ve ödeminin azalarak 5 gün içinde gerilediği görüldü. Postnatal 95.günde genel durumu iyi olan hastanın tedavileri ve diyeti düzenlenerek sıvı vazelin kullanımı önerisiyle taburcu edildi.

Sonuç: Argininosüksinik asidüri tanılı bu olguda esansiyel amino asit eksikliğine bağlı gelişen olağan bakıma dirençli cilt döküntüsü ve soyulmalara karşı uygulanan başarılı hemşirelik bakımı sunulmuştur. Literatürde yenidoğanlarda vazelin kullanımı tartışmalı bir konudur; hastane kaynaklı enfeksiyonları arttırdığına ve iyileşmeyi hızlandırdığına dair iki farklı bulguların elde edildiği çalışmalar mevcuttur. Bu olguda diyetle ek olarak vazelin uygulamasıyla belirgin iyileşme görülmüş olup herhangi bir komplikasyon izlenmemiştir. Vazelin uygulamasının etkinliğinin kanıtlanması ve benzer hastalarda kullanımını önermek için daha geniş sayıda hasta içeren kontrollü, prospektif çalışmalar gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan, Argininosüksinik asidüri, Vazelin, Hemşirelik Bakımı

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

Postnatal 43.Gün

Postnatal 57.Gün

4-6 Ekim 2024 / Polat Renaissance, Yeşilköy İstanbul

www.yenidoganhemsireligigunleri.org

P-03

Hipotoni ile Gelen Vakada Karşılaştığımız Prader-Willi Sendromunun Hemşirelik Bakımı ve Uygulamaları-Olgu Sunumu

Farida Najafgulyeva Uchler, Şükran İzgi, Ahmet Öktem
Medipol Acibadem Bölge Hastanesi

Giriş-Amaç:

Prader-Willi Sendromu (PWS) sağlık çalışanları için erken teşhisi zor olabilen, erken müdahalelerin prognozu iyileştirdiği nadir, nispeten yaygın, karmaşık genetik bozukluktur. Bu olgu sunumunda PWS tanısı alan yenidoğanlarda oluşabilecek komplikasyonları engellemek veya en aza indirmek, erken belirtilere ilişkin klinik farkındalığı artırabilmek amaçlanmaktadır. PWS'ü bebeklerde ve küçük çocuklarda klinik bulgular, yaşamın sonraki dönemindeki bulgulardan önemli ölçüde farklıdır. Bu nedenle çocuk büyüdükçe hemşirelik girişimleri önemli ölçüde değişecektir.

PWS'lu bebeklerin %80' inde anne karnında fetal hareketlerinde azalma tespit edildiği, buna ek olarak hipotoni, zayıf emme, cılız ağlama ve iştahsızlık, erkek bebeklerde hipoplastik kese, inmemiş testis gibi klinik bulgular hastalığın varlığından şüphelendirmelidir. Sendromun erken evrelerinde hipotoni en dikkat çekici özelliştir. Bu durum emmeyi ve erken beslenmeyi zor hale getirir. PWS'li bebekleri başarılı şekilde emzirmek mümkündür. Anne sütü, kolesterol ve obezite gibi yetişkinlik hastalıkları riskini azaltabileceği için PWS'lu hastalarda bu riskin artmasını önlemektedir. Çünkü ilerde kontrol altına alınamadığında obeziteye yol açacak hiperfaji durumu ortaya çıkacaktır.

Yöntem:

Bu bildiride hipotoni olarak düşündüğümüz vakada yenidoğana yönelik hemşirelik uygulamaları ve bakımı ile ilgili olgu sunumu yapılması planlanmıştır.

Bulgular:

27 yaşında annenin 2. gebeliğinden 37+3 haftası ile 2800 gram sezeryanla başka bir sağlık kuruluşunda doğan erkek olgu, öyküsünde prenatal klinik bulgularda fetal hareketin azaldığı belirtilmiştir. 12. saatinde morarma, genel durumunda kötüleşme nedeniyle yenidoğan yoğun bakıma alınarak non-invaziv ventilasyon, sonrasında da entübe edilmiştir. Hipotoni ön tanısıyla servisimize kabul edildi.

Fizik muayenesinde; badem şeklinde gözler, şaşılık, sakral dimple, inmemiş testis, mikropenis, aşağı dönük ağız, üfürümü mevcuttu. Çekilen skrotal ultrasonografisinde sol testisin inmediği, inguinal bölgede olduğu ve sağ testisin olmadığı saptanmıştır. Emme-yutma refleksinin az olmasına bağlı beslenme güçlülüğü, uykuya meyilli olduğu, acıktığında ağlamayan, cılız ağlama görüldü. Bebeğin hipotonik durumundan yola çıkarak ona yönelik hemşirelik bakım ve uygulamalarına başlandı. Hastanın yatışının ikinci haftasında uygulanan hemşirelik girişimleri sonucu olumlu yönde gelişim gösterdi. Kas tonusunun daha iyi olduğu, dik pozisyonda 4-5 saniye kadar başını tutabildiği, kısa süreli göz kontağı olduğu, acıktığında sesler çıkardığı, iki gündür anlamlı gülümsemesi olduğu ve konuşulduğunda seslere tepki verdiği görüldü.

Tartışma:

Bu olguda hipotoni olarak düşündüğümüz yenidoğanın üniteye kabulü sonrasındaki hemşirelik bakımı yaklaşımları incelenmiştir. Emme-yutma ve fizik tedavi dahil olmak üzere kapsamlı müdahaleler aynı anda başlatıldı, düzenli değerlendirmeleri yapıldı. 1 ay boyunca yoğun egzersiz, orta akım biberonla lateral pozisyonda oral alım denendi. Emme reflekslerinin uygun şekilde uyarılması, bebeğin daha kolay yutkunmasını sağlayacak şekilde konumlandırılması, ağız kaslarının dışardan uyarılması yapıldı. Hipotoni nedeniyle pozisyon çizerge formu çıkartılarak 2 saatte bir pozisyon verildi. Aspire etme riski açısından aileye ev sürecinde takip edebilmesi için pulse oksimetre temin etmesi sağlandı. Anne-bebek uyum odasına alınarak 1 hafta boyunca takip edildi. Anne hem bakım hem de psikolojik açıdan desteklendi. Anneye emme-yutma eğitimi verildi ve uygulamalı yaptırıldı. Taburculuk sürecinde kalıcı nazogastrik sonda takıldı.

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

Sonuç:

Sonuç olarak nadir görülen PWS bakımıyla ilgilenen hemşirelerin normal gelişimini sağlamak ve aşırı/yetersiz beslenmesini önlemek için beslenme yönetimi sağlanmalıdır. Hipotoni yetişkinlikte de devam ettiğinden kas kütlelerinde devam eden azalmayla mücadele etmek için egzersiz gereklidir. Hastalığın klinik bulgularına aşina olduklarında erken tanı için olanak sağlar. Sendromun prognozunu iyileştirerek, bireylerde ileriye dönük yaşam kalitesini yükseltebilir.

Anahtar Kelimeler: Prader-Willi Sendromu, Hipotoni, Hemşirelik bakımı, Yenidoğan

4-6 Ekim 2024 / Polat Renaissance, Yeşilköy İstanbul

www.yenidoganhemsireligigunleri.org

P-04 Sakrokoksigeal Teratomlu Preterm Yenidoğanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu

Nurşah Kıyıcı, İlke Mungan Akın, Nevin Uygur, Rabia Uslubaş
Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Teratom; en sık görülen germ hücreli tümörlerdir. Bir ya da daha fazla embriyonik tabakadan oluşurlar ve anatomik yerleşimine uymayan dokuları içerirler. Fetüs ve yenidoğanlarda teratomların en sık görüldüğü bölge sakrokoksigeal alandır. Sakrokoksigeal teratomlar 35.000-40.000 canlı doğumda bir görülürler ve kızlarda daha sıktır. Sakrokoksigeal teratomlarda temel tedavi, kitlenin tamamının koksiksle birlikte çıkarılmasıdır. Yenidoğan dönemindeki sakrokoksigeal teratomların büyük çoğunluğu matür ve benignidir. Yaşamın ilk iki ayı içinde opere edilen olgularda malignite ve rekürens riski düşüktür. Hastalar cerrahi sonrası rekürens açısından yakından takip edilmelidirler. Ayrıca bu hastalarda, ileri dönemlerde, barsak ve idrar yapmada sorunlar görülebileceği de unutulmamalıdır. Cerrahi işlem gereksinimiyle birçok komplikasyon yaşama riski görülebilmektedir. Bu anomaliye sahip olan bebeklerin hemşirelik bakımının bireye özgü ve belli standartlarda olması önem taşımaktadır. Bu standardın sağlanmasında NANDA tanıları kullanımı önemlidir. Bu çalışmada sakrokoksigeal teratom tanısı almış preterm bir yenidoğan olan Olgu B sunulmaktadır. Olgu B'nin anamnezi Marjory Gordon'un "Fonksiyonel Sağlık Örüntüleri Modeli" ne göre alınmış ve değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: teratom, preterm, cerrahi, yenidoğan yoğun bakım, hemşirelik bakımı

preoperatif dönemde teratom

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

preoperatif dönemde teratom

preoperatif dönemde teratom

4-6 Ekim 2024 / Polat Renaissance, Yeşilköy İstanbul

www.yenidoganhemsireligigunleri.org

P-05

İzole Özofagus Atrezisi olan Aşırı Düşük Doğum Ağırlıklı Bebeğe Hemşirelik Bakımı

Edanur Yılmaz, Merve Bilen, İsmail Serhat Durmuş, Chousein Amet, Bilge Bayraktar
Biruni Üniversitesi Tıp Fakültesi, Neonatoloji Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Trakea ve özofagus, erken fetal gelişim sırasında ortak bir ön bağırsağın ayrılmasından kaynaklanır. Bu ön bağırsağın ayrılmaması veya tam olarak gelişmemesi trakeoözofageal fistül (TÖF) ve özofagus atrezisine (ÖA) yol açabilir. ÖA, yenidoğanlarda ağızdan aşırı sekresyon gelmesi, bunların akciğerlere aspire edilmesi ve nazogastrik tüp geçirememesi şeklinde ortaya çıkar. ÖA'ya bağlı mortalite ve morbititenin azaltılmasında erken tanı, cerrahi girişim tekniği kadar preoperatif ve postoperatif hemşirelik bakımı da önem taşımaktadır. Kliniğimizde izole ÖA tanısı ile izlenen aşırı düşük doğum ağırlıklı (ADDA) bir bebeğin hemşirelik bakımındaki önemli noktaları sunmayı amaçladık.

Vaka: 24 yaşındaki preeklampatik anneden acil C/S ile 30 +4 gebelik haftasında 920 gram, 1 ve 5.dakika APGAR skoru 4 ve 7 olarak doğan erkek bebek solunum eforunun yeterli olmaması üzerine entübe ediliyor ve respiratuvar distres sendromu tanısı ile surfaktan veriliyor. Fizik muayenesinde nasogastrik sondanın mideye ilerlememesi üzerine radyoopak madde verilerek çekilen grafisinde fistülsüz tip ÖA tanısı konularak hasta yenidoğan yoğun bakım ünitemize 112 aracılığı ile sevk edildi.

Vücut ısını koruyamayan, hipotermik devir alınan hasta, %80 nemli küvözde ısıtıldı, monitörize edildi. Ventilatörde entübe izleme alındı. Ventilatör desteğinde olduğu sürece nemlendirilmiş, ısıtılmış oksijen verildi, ventilatör nemlendiricisi sürekli kontrol edildi. Ağız içi sekresyonları için sürekli olarak sinek aspirasyon uygulaması yapıldı. Sekresyon stazını engellemek amacıyla bebeğin başı 30 derece yüksekte tutuldu. Aktivitesini azaltmak ve ağız içerisindeki sondanın bebek hareket ettikçe ağız içi mukozasına zarar vermesini engellemek için bebek özel yuvaya sarıldı. Dış uyaranlar ses, ışık azaltılarak bebeğin ajite olması engellendi.

Postnatal 7. gününde hastaya gastrostomi açıldı. Postoperatif dönemde ağrı kontrolü için fentanil infüzyonu verildi. Ameliyat sonrası gastrostomiden beslenme planlandı.

Sonuç: Preoperatif ve postoperatif dönemde YYBÜ'nde tedavi edilen ve hemşirelik bakımı verilen prematüre bebeğe, ADDA bebeğe yönelik ısı kontrolü, ventilatörde takip ve sonrasında ekstübasyon, total parenteral beslenme, enfeksiyon kontrolü yanısıra, eşlik eden ÖA'ya yönelik olarak aspirasyonu önleme, ağrı kontrolü ve gastrostomi bakımını içeren interprofesyonel bir ekip çalışmasının mortalite ve morbiditeleri önlemek açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: Aşırı düşük doğum ağırlığı, Hemşirelik bakımı, Özofagus Atrezisi, Postoperatif bakım

P-06

Prematüre Bebeğe Sürekli Renal Replasman Tedavisinde Hemşirelik Bakımı

Edanur Yılmaz, Eda Kırmızı, Betül Alpyürek, İsmail Serhat Durmuş, Chousein Amet, Bilge Bayraktar
Biruni Üniversitesi Tıp Fakültesi, Neonatoloji Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Yenidoğanlarda sürekli renal replasman tedavisi (SRRT), diğer yaş gruplarına göre daha zor ve bu nedenle de yapılmasından çekinilen, yenidoğan ekibinin deneyimlerinin fazla olmadığı ve sıklıkla yenidoğan grubuna da çocuk yoğun bakım ünitelerinde uygulanan bir tedavi yöntemidir. Uzun yıllar boyunca renal replasman tedavisinde periton diyalizi (PD) yenidoğanlar için tercih edilen modalite olmuştur. Bununla birlikte, PD toksik metabolitlerin uzaklaştırılmasında daha az etkilidir. Oysa ki SRRT, aşırı sıvı yüklenmesini önleyerek, parenteral nütrüsyonun optimal kullanımına izin vererek ve asit-baz durumunu ve elektrolit dengesizliğini düzelterek, toksik metabolitlerin hızlı ve etkili olarak uzaklaştırılmasını sağlayarak kritik hastaların hayatta kalma şansını artırır.

Bu sunumdaki amacımız etkin bir tedavi ve destek yöntemi olan sürekli venö-venöz hemofiltrasyon (SVVH) yapılan düşük doğum ağırlıklı prematüre bir bebekte hemşirelik bakımına dair pratik ve önemli noktaları vurgulamaktır.

Vaka: 31 yaşındaki anneden dış merkezde plasenta previa totalis nedeni ile acil C/S ile 25+5/7 gebelik haftasında 840 gram Apgar 1.dk 6 /5.dk 7 doğan kız bebek doğum sonrası 30 sn PBV uygulanıp NIV alınıyor. Prematürte, ADDA, RDS tanıları ile hastanemiz YYBÜ transport edildi. Takibinde PDA'sı saptanan hasta medikal tedaviye yanıt vermedi ve ani hipotansiyon gelişmesi üzerine akut böbrek hasarı oluştu. İdrar çıkışı olmayan hastaya postnatal 57.günlük 1780 gr iken SVVH başlandı. SVVH sonrası böbrek fonksiyonları toparlayan hasta postnatal 101.gününde taburcu edildi.

SVVH tedavisi için bebek kuvözden radyan ısıtıcıya alındı ve ekstra entegre ısıtıcı ile battaniyesinin altından vücut sıcaklığı kontrol edilerek ısıtılmaya başlandı. Hastaya, juguler venden USG eşliğinde 2 lümenli diyaliz kateteri takıldı. SVVH sırasında bebeğin vücut ısısı yakından takip edildi. Kateter tıkanmasını önlemek için heparin infüzyonu yapıldığı için kanama açısından yakın takip yapıldı. Dış uyaranlar azaltılarak bebeğin ajite olması engellendi ve ağrı kontrolü yapıldı.

Sonuç: Mevcut teknolojik gelişmelere rağmen, yenidoğan hastalarda SRRT'nin, vasküler erişim, kanama, elektrolit bozuklukları ve yenidoğana özgü hemofiltrasyon cihazlarının eksikliğinden kaynaklanan kısıtlamaları vardır. Bebek ne kadar düşük ağırlıklı ve düşük haftada olursa, SRRT uygulamak o kadar zor ve riskli olur. Eğitimli ve deneyimli bir ekip ile yenidoğan ünitelerinde de SRRT ile başarılı sonuçlar elde edilebileceğini düşünürüz.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakımı, Prematüre, Renal Replasman tedavisi, Renal yetmezlik

P-07

Yenidoğan yoğun bakımda kanguru bakımının ağrı yönetimine etkisi: Sistemik derleme

Sena Nur Altıntaş¹, Zehra Betül Doğan¹, Sema Kuşuoğlu², Gülşah Körpe²

¹İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

²İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul

Amaç: Sistemik derleme, yenidoğan yoğun bakımda kanguru bakımı uygulamasının ağrı yönetimine etkinliğini değerlendiren hemşirelik çalışmalarını incelemek amacıyla gerçekleştirildi. **Yöntem:** Literatür incelemesine 2024 Ocak ayında "Neonatal Kangaroo Care Pain", "Kanguru Bakımı", "Ten Tene Teması", "Yenidoğan Yoğun Bakım Kanguru Bakımı", "Yenidoğan Ağrı Kanguru Bakımı" anahtar sözcükleri ile eşleştirilerek PubMed, YÖKTEZ, Google Akademik olmak üzere üç veri tabanının 2013-2019 tarihleri arasında ilgili çalışmaları taranarak başlanmıştır. Yazarlara rehberlik etmesi amacıyla PRISMA 2020 kılavuzu kullanılarak literatür seçimi akış şeması oluşturulmuştur. **Bulgular:** Bu sistemik derlemede olası bias riskini azaltmak amacıyla makale seçimi, veri çekme, literatür taraması ve çalışmaların değerlendirilmesi işlemleri bir ve ikinci araştırmacılar tarafından bağımsız olarak gerçekleştirilmiştir. Veri tabanı taraması sonucunda toplam 5032 çalışmanın kaydına ulaşılmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterlerine uygun olan toplam 6 yayın çalışma kapsamına alınmıştır. Yenidoğanın invaziv işlemlerinde uygulanan kanguru bakımının kalp tepe atım değeri, satürasyon değeri, solunum hızı, ağlama süresi gibi fizyolojik parametreler ile NIPS ve PIPP-R ağrı skorları bazında değerlendirildiğinde ağrı yönetiminde olumlu katkısı olduğu belirlenmiştir. Kanguru bakımının ağrı yönetiminde; 32-36+6 gebelik haftasında orta derece etkin olduğu, 28-31+6 gebelik haftasında ise etkinliğinin olmadığı gözlenmiştir. Süreler incelendiğinde ise 15-30 dakika uygulanan ten tene temasın mevcut ağrıyı orta derecede azalttığı görülürken, uygulama ardından ağrının 30/60 saniye sonrasında belirgin azalışı, 90 saniye sonrasında küçük etki görüldüğü, 120 saniye sonrasında ise etkisinin kalmadığı bulunmuştur. **Sonuç:** İncelenen kanıt düzeyi yüksek çalışmaların sonucunda uygulanan kanguru bakımının yenidoğanın ağrı yönetiminde pozitif yönde etkili olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: ağrı, kanguru bakımı, ten tene teması, yenidoğan, yoğun bakım

P-08

Epidermolizis Bülloza Klinik Uygulama Kılavuzuna Göre Yenidoğanın Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu

Zeynep Ormancı, Emine Kargıcak

Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Aydın

Epidermolizis Bülloza (EB), fetal yaşamda derinin katmanlarını birbirine bağlamaya yardımcı olan proteinlerden birinin yokluğu veya azalması nedeniyle deride sürtünmeye bağlı ya da dokunmayla su toplanması/bül ve yaralar ile karakterize olan bir grup genetik bozukluk için kullanılan bir şemsiye terimdir. EBS'de bülle doğumda vardır ya da yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkar. Yenidoğanda vücutta yaygın olarak görülür. EB'nin bazı formları, şiddetli mukozal doku hasarı, özofagus atrezisi veya geniş yaralar nedeniyle bebeklik döneminde ölümcül olabilir. Olgu 25 sağlıklı anneden, 37 GH da, normal spontan vajinal doğum ile her iki ayakta ve alında 2cm çapında kızarıklık ve deri defektleri ile doğmuştur. Doğumunun 3. gününde hastanemize sevki yapılmıştır. İlk değerlendirmede ağrı skoru yüksek, konfor düzeyi düşük belirlenen olguya primer hemşirelik bakımı sunulmuştur. Bakımdan primer sorumlu olan hemşirelerin bebeğe verdiği hemşirelik bakımı kritik rol oynamaktadır. Hemşirelik bakımının güncel bakım rehberlerine göre planlanması bebeğin konforunu arttırarak refahına kavuşması için yol gösterici olmuştur. Bebeği bütüncül bakış açısıyla değerlendirerek, hastalık girdilerini belirlemek ve bakımı sistematize etmek arasındaki ilişki oldukça önemlidir. Epidermolizis bülloza (EB) güncel bakım rehberini kullanarak oluşturduğumuz bakım planının, bebeğin sağlık çıktılarına etkisini incelediğimiz bu çalışmada rehberle dayalı oluşturduğumuz girişimler bebeğin konfor düzeyini yükselterek ağrı puanını düşürmüştür. Genel durumu iyi olan olgu bakım ve tedavisinin 23. gününde, yönetilebilir bir yara bakımı tedavisi ile taburcu edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Epidermolizis Bülloza, Hemşire, Hemşirelik Bakımı, Yenidoğan

P-09 Koanal atrezi tanısı alan yenidoğanın trakeostomi sonrası hemşirelik bakımı: olgu sunumu

Nurgül Tekin, İpek Güney Varal

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Bursa

Giriş: Konjenital koanal atrezi, yenidoğanlarda burun ve nazofarenks arasında açıklığı sağlayan posterior nazal açıklığın, unilateral veya bilateral olarak tamamen obstrüksiyonudur. Koanal atrezi sık rastlanılmayan bir anomalidir; her 5000 ile 8000 doğumda bir izlenir. Çift taraflı atrezi daha sık olup tek veya çift taraflı görülebilmektedir. Tek taraflı olan atrezilerde nadiren solunum sıkıntısı olmakla birlikte genellikle en sık bulgu tek taraflı olan burun akıntısıdır. Yenidoğanlar daha çok nazal solunum yapmaları nedeniyle çift taraflı koanal atrezi acil tıbbi durum kabul edilip, hasta nefes darlığı, stridor ve paradoksal siyanoz kliniği ile karşımıza çıkmaktadır. Beslenme ve istirahat ile gelişen ağlamayla düzelen siyanoz varlığında koanal atrezi ilk olarak akla getirilmelidir. Koanal atrezili yenidoğanlarda, tedavi amaçlı uygulanan ancak başarısızlıkla sonuçlanan koanal dilatasyon operasyonu sonrasında ekstübe edilemeyen hastalarda trakeostomi yöntemine başvurulabilir. Trakeostomi, sistemik veya üst-alt solunum yolu tıkanıklıklarının tedavisinde, nörolojik ve nöromusküler hastalıklardaki uzamış entübasyona bağlı olarak gelişebilecek komplikasyonları azaltmak amacıyla uygulanabilecek bir yöntemdir. Olgumuzda prematüre doğan koanal atrezili yenidoğanın hastanede kalış süreci ve trakeostomi ile takip edilmesi ele alınarak uygun hemşirelik bakım planlarının oluşturulması amaçlanmıştır.

Olgu: 29 yaşında annenin üçüncü gebeliğinden üçüncü yaşayan kız hasta 33+2 gebelik haftasında, apgar 9-10, 2180 gram doğan hasta doğumun hemen ardından ağlamış ve kalp tepe atımı 100 üzerinde, hedef saturasyon değerine ulaşmaması üzerine 30 saniye pozitif basınçlı ventilasyon uygulanan hasta desatüre olmaya devam etmesi ve retraksiyonları olması üzerine entübe edilerek ünitemize yatırıldı. Hastaya belli periyotlarda ekstübasyon denendi ancak tolere etmeyince yeniden entübe edilerek takip edildi. Bunun üzerine subglotik stenoz açısından kulak burun boğaz birimine konsültasyonu yapıldı. KBB tarafından bronkoskopi yapılan ve beraberinde BT çekilen hastada bilateral koanal atrezi olduğu düşünüldü. Pre-op vital bulguları normaldi. Çocuk cerrahi tarafından hastaya müdahale edilerek dilatasyon-koanal atrezi genişletme operasyonu uygulandı. Dilatasyon sonrası ekstübasyon denendi ancak başarılı olunmadı. BPD protokolü ve ardından soğuk buhar, pulmicort, ventolin tedavisi eşliğinde nazal IMV modunda takip edilen hastanın solunumunun kötüleşmesinin ardından yeniden entübe edildi. Bu nedenle çocuk cerrahi tarafından postnatal 27.günde trakeostomi açılmasına karar verilen hasta 3.5 numara kafalı kanül ile ventilatöre bağlı trakeostomili olarak izlemine devam edildi. Olguda hastaya özgü hemşirelik tanıları planlanmıştır ve hemşirelik uygulamaları bu tanımlar doğrultusunda yapılmıştır. Yenidoğana yönelik hemşirelik tanıları; akciğerlerde immatüriteye bağlı spontan solunumu sürdürmede yetersizlik, spontan solunumu sürdürmede yetersizliğe bağlı gaz değişiminde yetersizlik, spontan solunumu sürdürmede yetersizliğe bağlı aspirasyon riski, entübasyon-ekstübasyon işlemlerine ve cerrahi insizyon ve enflamatuar sürece bağlı ağrı, oral beslenememe ve orogastrik sonda iritasyonuna bağlı oral mukoz membranlarda bozulma riski, invaziv uygulamalara bağlı enfeksiyon riski, prematüriteye bağlı etkisiz termoregülasyon, aileye yönelik hemşirelik tanıları ise; doğumsal anomalili çocuk nedeniyle aile içi süreçlerde değişim, prematürite ve trakeostomiye bağlı bakım verici rolünde zorlanma, prematüriteye eşlik eden anomaliye bağlı kesintiye uğramış emzirme, hospitalizasyona bağlı ebeveyn bebek bağlılığında bozulma riskidir.

Sonuç: Doğumsal anomalili bir bebeğin bakım sürecinin yönetilmesinde anomalinin fark edilmesi, erken sağlık bakım hizmetinin sağlanması önemlidir. Trakeostomi gibi cerrahi bir işlemle sonuçlanan yenidoğanın post-op hemşirelik bakımı önemlidir. Solunum fonksiyonlarını korumak ve desteklemek adına yenidoğanların bakımında bireyselleştirilmiş sağlık bakımı sunulmalıdır. Yenidoğan hemşireleri bireyselleştirilmiş sağlık bakım hizmeti kapsamında bebeğin solunum fonksiyonlarını korumak ve desteklemek adına kanıta dayalı bakımlar planlayarak sağlık hizmeti sunulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Koanal atrezi, prematüre, trakeostomi, yenidoğan

P-10 Yenidoğanlarda nadir olarak görülen Zellweger Sendromlu Olgumuzda Hemşirelik Yaklaşımı

Hanife Aysune

Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Neonatoloji Kliniği, Samsun

Zellweger sendromu (ZS), fonksiyonel peroksizomların önemli ölçüde eksikliği veya yokluğuna bağlı nörolojik sistem, iskelet sistemi, karaciğer, böbrek ve göze ait anomalilerinin olması gibi çok çeşitli organ ve sistemleri etkileyen, doğuştan ve otozomal resesif geçiş gösteren nadir görülen multisistemik bir hastalıktır. ZS semptomları doğumdan hemen sonra yüz dismorfik özellikleri (yüksek alın, geniş ön fontanel, yukarı eğimli palpebral fissürler, hipoplastik supraorbital görünüm, kulak kepçesinde şekil bozuklukları), belirgin hipotoni, zayıf emme refleksi, karaciğer fonksiyon bozukluğu, sıklıkla nöbetler ve kırkırdak anormallikleri ile karakteristik bir fenotipe sahiptirler. ZS'li hastalarda çok çeşitli konjenital kalp hastalıkları, gastro-intestinal kanamalar, işitme ve görme bozukluğu, zeka geriliği görülebilmektedir. Peroksizomal bozukluğun genel insidansı yaklaşık 50.000 ila 100.000 canlı doğumda 1'dir.

ZS laboratuvar tanısında biyokimya, çok uzun zincirli yağ asitleri ve plasmalojen seviyelerine göre saptanmaktadır. ZS hastalığı nadir olmasına rağmen radyolojik, ultrason ve MR bulgularının kombinasyonu tanıyı yönlendirmeyi mümkün kılmaktadır. Tedavi seçenekleri olmamasına rağmen ZS'nin hızlı tanısı, uygun semptomatik bakımın sağlanması, kesin genetik test ve aile planlamasına ilişkin danışmanlık açısından önemlidir. Yenidoğanların çoğu destekleyici tedaviye rağmen hastalığın seyri çok ağırdır ve hastalığın başlangıcından 6 ay içinde solunum yolları enfeksiyonları, sindirim sistemi kanamaları ya da karaciğer yetmezliği nedenleriyle kaybedilmektedirler.

Hastalığın yaşam boyu tedavi ve takiplerinin iyi yapılabilmesi için kaliteli ve sistemli hemşirelik bakımına olan ihtiyacı zorunlu kılmaktadır. Hastanın yaşam kalitesinin artırılması, mortalitenin azaltılması, bakım ihtiyaçlarının maksimum düzeyde tutulması kapsamlı ve sistemli bir şekilde sunulan hemşirelik bakımları ile mümkündür. İyileştirici bir tedavi mevcut olmadığından, tedavi seçenekleri yaşam kalitesini iyileştirmek için destekleyici bakım ile sınırlıdır. ZS'li hastalar palyatif bakım gerektiren özel bir durumdur. Dünya Sağlık Örgütü palyatif bakımı "yaşamı tehdit eden durumlarla birlikte görülen sorunlarla karşı karşıya olan hastaların ve ailelerin yaşam kalitesini, ağrıyı, fiziksel, psikososyal ve spiritüel (manevi) boyuttaki diğer sorunları erken dönemde belirleyerek, kusursuz bir biçimde değerlendirerek ve tedavi ederek geliştiren bir yaklaşım" olarak tanımlamaktadır.

ZS nadir görülen ve özellikli hemşirelik bakımı gerektiren bir hastalığa farkındalık oluşturmak adına bu olgu sunumu oluşturuldu. Olgu için saptanan hemşirelik tanıları; akut ağrı, etkisiz solunum örüntüsü, oral mukoz membran bütünlüğünde bozulma riski ve kronik konfüzyon, kanama riski ile oluşturuldu. Olgudan elde edilen sonuçlar doğrultusunda çalışma sonuçlarının yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Zellweger Sendromu, Peroksizom, Yenidoğan, Hemşirelik Tanıları

P-12

Emmeyen bebeklerde beslenme yaklaşımları

Çiğdem Yılmaz, Kübra Erdem Baytemir

Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi, Ankara

Amaç: Bu derleme, bebeklerin doğal emme refleksleri ve alışkanlıkları ile emmeyen bebeklere yönelik yaklaşımlar hakkındaki literatür bilgilerini sunmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Google Akademi sayfası üzerinden "Emzirme" "Emzirme sorunları" "Emzirme ve destek" "Yenidoğan beslenme yaklaşımları" anahtar kelimeleri 2020-2024 yılları aralığında taranmıştır.

Bulgular: Yapılan tarama sonucunda anahtar kelimeler doğrultusunda emmeyen bebeklere yönelik yaklaşımlar incelenmiştir. Bebeklerin sirkadiyen ritimlerinin farklı olduğu ve emmenin doğuştan gelen bir refleks olduğu belirlenmiştir. Emmeyen bebeklerin beslenme gereksinimleri ve bu gereksinimlerin nasıl karşılanabileceği önemlidir. Literatürde, emmeyen bebeklerin gelişimlerine göre emme alışkanlıklarının belli modellerle ölçeklendirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu bağlamda, emmeyen bebeklere destek yöntemleri belirlenmeli ve bireysel bir bakım modeli oluşturulmalıdır. Emme sürecinde anne-bebek bağlanmasının etkileri de incelenmeli ve ebeveynlere gerektiği yerlerde destek verilmelidir. Hemşire ve ebelerin, emzirme sorunlarını önleme ve giderme, emzirme motivasyonunu sağlama ve emzirme başarısını artırma konularında eğitici, danışmanlık ve bakım verici rollerini kullanmaları önerilmektedir.

Sonuç: Emmeyen bebeklere yönelik yaklaşımlar incelendiğinde, her bebeğe özgü yaklaşım ve ebeveyn desteğinin önemi vurgulanmaktadır. Çeşitli yaklaşımlar hakkında öngörülen yöntemlerin sonuçlarına dair yeterli bilgiye rastlanmamıştır. Hemşireler ve ebeler olarak bu noktada bireyselleştirilmiş bir bakım ile destek sağlamamız gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Emzirme, Emzirme sorunları, Emzirme ve destek, Yenidoğan beslenme yaklaşımları

P-13 Bronkopulmoner Displazi Tanısı ile Takip Edilen Prematüre Yenidoğan Bebeğin Trakeostomi Bakımının NANDA-I 'e Göre Hemşirelik Tanıları, NIC Girişimleri ve NOC Sonuçları

Selma Öztürk¹, Tufan Aslı Sezer²

¹Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

²Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Bronkopulmoner displazi (BPD) uzun süre oksijen tedavisi alan prematürelere 28. günde halen oksijen ihtiyacının devam etmesi ve akciğer grafisinde fibrozis görülmesiyle karakterize hafif, orta ve ağır şekilde gruplandırılan kronik akciğer hastalığıdır. BPD tanısı almış prematüre bebeklerin, uygulanan tedavi ve bu süreçte gelişen komplikasyonlarla başa çıkabilmesi için multidisipliner bir ekip ve yaklaşım gereklidir. Hemşireler, bebeklerin ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş bakım planları hazırlayarak, onların sağlıklı bir gelişim süreci geçirmelerini destekleyebilir. Bu olgu sunumunda BPD ile uzun süre takip edilen ve sonrasında trakeostomi açılan prematürenin yenidoğan yoğun bakım ünitesindeki (YDYBÜ) hemşirelik bakım süreci, NANDA-I hemşirelik tanıları, NIC hemşirelik girişimleri ve NOC hemşirelik sonuçları ile planlanmış ve uygulanmıştır. Olgunun verileri, bakım verilme süresi boyunca toplanmıştır. Veri toplama sürecinde ebeveynlere bilgi verilmiş, sözlü ve yazılı onamları alınmıştır.

Kronik solunum yetmezliği için uzun süreli mekanik ventilasyon ihtiyacı bebeklerde trakeostomi açılması hava yolunun açık kalmasını sağlamak amacıyla uygulanan önemli bir girişimdir. Şiddetli bronkopulmoner displazi, aşırı düşük doğum ağırlığı ve birden fazla başarısız ekstübasyon trakeostomi açılmasını gerektirir. Ancak bu süreç hem yenidoğan hem de ailesi için karmaşık bakım uygulamalarını içerir. Trakeostomiye bağlı trakeostomi yarası veya tiroid bezinden kanama, cilt basıncı nekrozu, tüp tıkanması, enfeksiyon veya trakeal ülserasyon gibi ciddi komplikasyonlar görülebilir. Bu süreçte hemşirelerin dikkatli, planlı ve sistematik bakım sürdürmeleri önemlidir.

24 hafta 6 gün 830 gram doğan erkek bebek, erken neonatal sepsis, fetal distres ön tanıları ile YDYBÜ'ne önceden ısıtılmış, nemlendirilmiş kuvözle güvenli transport koşulları altında getirilmiştir. Üniteye öncelikle bebek monitörize edilmiş, periferik damar yolu yerleştirilmiş ve emmesi iyi olduğu için enteral beslenme başlanmıştır. Ancak bebek NCPAP modda oksijen desteğini tolere edemeyince entübe edilmiştir. Bebeğin 30.gün izleminde oksijen desteğinden ayrılamaması nedeniyle ailesinden yazılı onam alınarak 9 gün süre ile Dart protokolü tedavisine başlanmıştır. Hastada tekrarlı olarak toplamda 3 kez ekstübasyon denenmiş ancak tüm farmakolojik ve non-farmakolojik yöntemlere rağmen (sarmalama, kanguru bakımı, masaj, müzik terapisi vb.) tolere edememiştir. Bebeğin 66. gününde trakeostomi açılması planlanmış ancak aile bu durumu reddetmiştir. Hastaya 164. gününde aileden onamı alınca trakeostomi açılmıştır. Ev tipi mekanik ventilatör ile takibi yapılan hastanın durumunun stabil seyretmesi üzerine bebek 180. gününde palyatif bakım servisine devredilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda, 9 NANDA Hemşirelik Tanısı (ineffektif solunum örüntüsü, ağrı, beden gereksiniminden az beslenme, enfeksiyon riski, deri bütünlüğünde bozulma riski, kanama riski, aspirasyon riski, oral mukoza membranda bozulma riski, ailenin bilgi eksikliği) saptanmıştır. Bu tanılara ilişkin NIC hemşirelik girişimleri, NOC hemşirelik sonuçları doğrultusunda bakımı uygulanmıştır.

3. YENİDOĞAN HEMŞİRELİĞİ Günleri

Sonuç olarak;YDYBÜ preterm bebeklerin kaliteli bakımı, onların sağlıklı bir gelişim göstermeleri ve yaşam kalitelerini artırmaları için kritik öneme sahiptir. Bu olgu sunumunda ele alınan NANDA hemşirelik tanıları ile nemlendirilmiş oksijen ile gaz değişiminin daha etkin bir şekilde gerçekleşmesi hedef oksijen satürasyon değerlerine ulaşmada artma, bebeğin ajitasyonunda azalma, mukozaların sürekli nemli tutulması ve trakeal aspirasyon işleminin aseptik kurallara uygun şekilde yapılması enfeksiyon riskinde azalma, kanül etrafındaki deri bütünlüğünün kızarıklık, şişlik yönünden takibinin yapılarak korunması, bebeğin kilosunda artış olması ve aileye verilen eğitim sonrası bebeğin taburculuk sürecini aktif şekilde ilerletmiştir. Sınıflama sistemleri, bu sürecin planlanmasına ve uygulanmasına yardımcı olan sistematik ve bütüncül bir çerçeve sağlamıştır. Bu olgu sunumunun, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde trakeostomisi olan bebeklere bakım veren hemşirelere yol göstereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: yenidoğan, prematüre, bronkopulmoner displazi, trakeostomi, hemşirelik tanısı

4-6 Ekim 2024 / Polat Renaissance, Yeşilköy İstanbul

www.yenidoganhemsireligigunleri.org

